

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, május 10.

126. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Megfelelnek mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Az utlevél

A Vajdaság kereskedelmi és ipari érdekképviseletai a gazdasági élet zavartalanságához szükséges mozgási szabadság védelmében talpra álltak, hogy tiltakozzanak az utlevelek kiadása körül eddig követett eljárás szigorítása ellen.

Az az állapot, amely az utlevélkérdésben mostanáig fennállott, szintén messze volt még a békebeli helyzettől, de legalább minden feddhetetlen és adóját rendszeresen fizető polgár biztos lehetett abban, hogy az utlevelet, ha utánijárás, veszély és meglehetősen költség árán is, megkapja. Az a reform azonban, amelyet most kezdenek végrehajtani a Vajdaságban, egyfelől fokozza az utlevél-szerzés technikai és anyagi nehézségeit, másfelől általános bizonytalanságot teremt, mert például a legújabb bácskai gyakorlat szerint senki sem lehet nyugodt, hogy utlevélkérvényét kedvezően intézik el. Megszűnik az a könnyítés is, hogy a főispáni székhelyen kívül eső nagyobb városok rendőrhatalósága fel volt jogosítva utlevelek kiállítására. A kérvényre és mellékleteire több mint száz dinár áru bélyeget kell ragasztani és magának az utlevélnek az illetéke nyolcvan dinár. A külföldi utazás pusztán tervét tehát megdrágították és viszontagságosabbá tették és ezzel szemben a terv megvalósításának lehetőségeit szűkebbre fogták azokra nézve is, akik az előzetes kiadásokat és hajszát vállalják.

A cél az volna, hogy az ország-határokat védeleltilalomfakat, amelyek a népek közlekedését akadályozzák, az állambiztonsági és rendészeti szempontok elhanyagolása nélkül fokozatosan leépítsék. Ez a cél vezeti az európai nemzeteket, amikor a vízumkényyszer kölcsönös likvidálásáról tanácskoznak. Ha a közvélemény beletörődik is abba, hogy csak óvatosan és lassu tempóban lehet haladni a kitűzött cél felé, de a visszafejlesztést ezen a téren utlevélrendszer szükséges rossz, amelynek hátrányait bürokratikus gátlásokkal tetézzük: nemcsak a polgárok kényelmének csorbitása, hanem a gazdasági konszolidáció esélyeinek rontása is.

Elsősorban a kereskedelemnek okoz kárt minden olyan közigazgatási rendszabály, amely a külfölddel való üzletkötések lebonyolításának közvetlenségét kezdi ki, de közvetve a fogyasztó közönség is megfizeti az árát, ha az utlevél-szerzést a kereskedő számára odisszeárává bonyolítja. A küzdelem a drágaság ellen, a munkanélküliség enyhítése és a gazdasági válság valamennyi problémájának megoldása zökkenőket szenved, ha a közgazdasági körök nemzetközi kapcsolatainak fenntartását a külföldi utazások korlátozásával a kellenél körülményesebbé teszik.

Annak jeléül, hogy kizárólag gazdasági okok miatt kívánja a Vajdaság az utlevél-mizériák szanálását, a gazdasági szervezetek indítottak mozgalmat a kérdés kielégítő rendezéséért. Sem politikai, sem nemzetiségi mozzanata nincs az akciónak és a Vajdaság népei méltán biznak benne, hogy az illetékes tényezők nem fognak elzárkózni a felhozott érvek méltánylása elől.

A japán haditanács elhatározta Santung megszállását

Mozgósítottak egy 15.000 főnyi hadosztályt

Az Egyesült-Államok kormánya nem tűri, hogy a japán csapatok bevonuljanak Santungba

Londonból jelentik: Szikratávirat jelent Tokióból, hogy kedden a hadügy-miniszter elnöklésével összeült a legfőbb japán haditanács és

elhatározta, hogy Japán a santungi vasutvonal egész zónáját megszállja.

Utána minisztertanács volt, amelynél nagyobb jelentőségű nem volt 1914 óta amikor Japán beavatkozott a világháborúba.

A kormány helybenhagyta a haditanács határozatát, amelyet szentesített a mikádó is, aki rendeletet írt alá, amely mozgósítja a tizenötezer főnyi Nagojo hadosztályt,

a megfelelő táviró, vasuti és repülősztagokkal együtt. Ezzel 25.000 emberre száporodott Kinában a japán katonaság száma.

A *Daily Chronicle* örömmel üdvözli a japán kormány döntését és azt írja, hogy mindazok az államok, amelyek Kinában érdekeltek vannak, meglepődéssel fogadják a japán kormány nagyfontosságú lépését. Ezzel szemben a *Daily Express* úgy véli, hogy

a nagyhatalmaknak minden okuk meg van az aggodalomra, mert Japán terjeszkedése más államok érdekeit sértheti,

tehát a tokiói kormány csak a többi ér-

dekelte állam jóváhagyásával hajthatja végre kínai terveit.

A *New York Herald* washingtoni jelentése szerint

az Egyesült Államok kormánya a legközelebbi napokban jegyzéket fog intézni Japánhoz és közölni fogja, hogy a japán csapatoknak Santungba való bevonulása ellentétben van az 1922-ben kötött egyezményvel, amelynek megsértését az amerikai kormány semmiesetre nem fogja tűrni.

A japán kormány döntése tehát súlyos nemzetközi bonyodalmakat vonhat maga után.

Marinkovics külügyi expozét mond a parlament csütörtöki ülésén

A külügyminiszter részletesen fog nyilatkozni az olasz és az albán kérdékről

Békítő rezolúcióra készül a radikális klub

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülését nagy érdeklődés előzi meg, mert *Marinkovics* Voja külügyminiszter nagyobb expozében fogja kifejteni Olaszországgal és Albániával szemben követett politikáját. Az ellenzéki vezérek interpellációja, amelyet a külügyminiszterhez intéztek, a következőképp hangzik:

— Különböző oldalról hangok hallatszanak, hogy az olasz királyság a közel jövőben először vámuniót, később végleges protektorátust szándékozik létesíteni Albánia fölött. Mindannak alapján, ami eddig Albániával szemben történt, valamint annak alapján, amin ma dolgoznak országunk bekezdése és elszigetelése tekintetében, azt mondhatnók, hogy valóban valami komoly dolog készül és pedig még ez év július 28-ika előtt, amikor lejár a barátsági szerződés Olaszország és az SHS hirdetés között. Minthogy eddig többibben megállapítást nyert, hogy a mi korábbi aggodalmaink jogosultak, különösen tekintettel Olaszország magatartására, alulírottaknak van szerencsésük a következő kérdéseket intézni Önhöz:

1. Valóban fennáll-e Olaszországnak valamilyen szándéka az Albániával való vámunió és a fölötté gyakorlandó protektorátus proklamálására.

2. Vajon egy ilyen politikával meg egyeznek-e a nagyhatalmak is, különösen azok, amelyek 1921 november 9-ikén aláírták a paktumot Albániáról és az Albániára vonatkozó kivételes kedvezményekről.

3. Nem volna-e jó, ha a mi részünkről is már most történnének lépések, hogy Albániát egyszersmindkorra megszabadítsuk ettől az olasz terjeszkedéstől és hogy Albánia viszonyait

a Népszövetség rendezné, esetleg úgy, hogy a Népszövetség vegye át az Albániáról való gondoskodást és ilyen módon megszabaduljon úgy Albánia, mint a többi Balkán-állam a fasiszta Itália befolyásától, amely a Balkánon támogatja a régi ellentéteket és zavart, békétlenséget idéz elő.

Ha a parlament ülése miatt egyáltalán lehetséges lesz, akkor a radikális klub csütörtöki délután folytatja tárgyalásait a politikai helyzetről. A klubülés iránt továbbra is igen nagy az érdeklődés, mert még mindig bizonytalan, hogy az elégedetlenek vezetői valóban fel fognak-e szólalni az ülésen. Ez attól függ, hogy a főbizottság memorandum addig elkerül-e hivatalosan Vukicszevics miniszterelnökhöz, mint a radikális klub elnökéhez, minthogy az elégedetlenek a memorandum alapján szeretnék folytatni a vitát. A memorandum sorsa azonban még mindig bizonytalan és nem lehet tudni, hogy azt végleges formájában elfogadják-e a főbizottság.

Vukicszevics miniszterelnök híveinek körében biztosra veszik, hogy a klubban nem fog sor kerülni élesebb összeütközésre és a klub ülést olyan határozattal fejezhetik be, amely teljes bizalomról biztosítja Vukicszevicsot, de az elégedetlenekkel szemben mérsékelt álláspontot foglal el. A klub rezolúciója, hír szerint *Obradovics* Dragomir volt miniszter és *Szretenovics* Sreten képviselő beszédének szellemében lesz megfogalmazva, amelyben a pártegység fenntartását hangsúlyozták.

Vukicszevics szerdán sem utazott Topolára

Vukicszevics Velja miniszterelnök szerdán sem utazott el Topolára. A miniszterelnök tizenkettő és egy óra között az

udvarnál tartózkodott, a délelőttöt és délutánt pedig hivatalában töltötte, ahol a kormány több tagja látogatta meg. Különösen hosszasan tárgyalt Vukicszevics Szpaho és Andrićs miniszterekkel, akik együttesen jelentek meg nála.

A kormány gazdasági és pénzügyi bizottságának ülése

Délelőtt tizenegy és egy óra között ülést tartott a kormány gazdasági és pénzügyi bizottsága. Az ülésen a szociálpolitikai miniszter beszámolt a gabonakioszásról, az agrárreformminiszter a telepítési kérdésekről, a földművelésügyi miniszter pedig az állami falkolák helyzetéről.

Az állampolgársági törvényjavaslat bizottsági tárgyalása

Szerdán délelőtt ismét ülést tartott a törvényhozó bizottságnak az állampolgársági törvényjavaslatot tárgyaló albizottsága, amelyen a belügyminisztert *Pirkmayer* osztályfőnök képviselte. Az albizottság egész sor szakaszt fogadott el.

A pénzügyi bizottság elfogadta a közeletvámról szóló rendeletet

A pénzügyi bizottság szerda délutáni ülésén tárgyalta a közeletvámról szóló rendeletet. A kormány megbízottjaként részt vett az ülésen dr. Schmidt Konrad vámvézerigazgató is. *Spaho* helyettes pénzügyminiszter rövid expozéja után az általános vitában dr. *Zserjav Gregor* független demokrata és *Krnyevics* Juraj Radics-nárti vettek részt. A vita végén a bizottság tizenhárom szavazattal hét ellenében a javas-

latot általánosságban elfogadta.

A pénzügyi bizottság hosszabb vita után részleteiben is elfogadta a következőkben szóló rendeletet.

Ötéves moratórium a földművesadósságokra

A földművesadósságok rendezésének kérdése élénken foglalkoztatja a parlamenti köröket. A kormány javaslatát Timotijevics Koszta dolgozza ki. A Pravda azt írja, hogy a javaslat a parasztváltók visszafizetésére öt éves moratóriumot fog biztosítani és erre az időre tizenkét százalékos kamatot állapít meg. A moratórium nem lesz általános állami moratórium, hanem a hitelzöket fogja a törvény kötelezni a fizetési halasztás megadására. Az állam alapot fog létesíteni, amely a bankoknak rendelkezésére fogja bocsátani azokat az összegeket, amelyeket az öt év alatt nem hálthatnak be, úgyhogy ez az intézkedés nem fogja a bankokat válságba sodorni.

Rablógyilkosság áldozata az eltűnt vranjevoi leány

Tizennégy aranydukátból készült nyakláncot viselt eltűnésekor Sztankov Milija

Becskeréről jelentik: Vranjevo községben az elmúlt napokban — mint megírjuk — titokzatos körülmények között eltűnt Sztankov Milija egy jómódu vranjevoi gazdálkodó tizenöt éves feltűnő szépségű leánya. A leány utójára Lalic Szlávkó és Pejín Jóca falubeli legények társaságában látták, akiket a gyilkosság gyanúja miatt le is tartóztattak, de az ügyészség rendeletére később szabadlábra helyezték őket.

Dr. Dimitrijevic Tihomir becskereki rendőrfőkapitány, az ügyészség felkérésére Jankovics Mita becskereki detektív-csoportvezetőt bízta meg a nyomozás lefolytatásával. A nyomozás adataiból kiderült, hogy a szerencsétlen leány eltűnése alkalmával tizenöt arany dukátból készült nyakláncot és két nagyértékű briliánsgyűrűt viselt és így valószínűnek tartják, hogy a leány rablógyilkosság áldozata. Két tanú jelentkezett, akik Miliját április huszonhatodikán a Tisza parton látták egyedül menni.

Lalic Szlávkó, az egyik gyanúsított, újabb kihallgatása alkalmával beismert annyit, hogy a leányon legutóbbi találkozásuk alkalmával erőszakot követett el. A gyilkosságot állhatatosan tagadja. Jankovics Mita detektívcsoporthoz tovább folytatja a nyomozást a rejtélyes ügy felderítésére.

207 százalék póttadóval fedezik Szombor de icitjé

Elkészült a város költségvetése

Szomborból jelentik: Szerdán függesztették ki a törvényben előírt tizenöt napra a városházán a pénzügyi bizottság által véglegesen elfogadott és a közgyűlés elé terjesztendő városi költségvetést.

A költségvetés összeállítása azért késleltetett eddig, mert egyrészt a város és a tartomány viszonyának rendezését várták a belügyminisztériumtól, másrészt pedig miután a pénzügyi törvény törölte a város által beszédhető birtokátirásai illetéket, melyből Szombor városnak évi másfél millió dinár jövedelme volt, új jövedelmi forrásról kellett gondoskodni annál is inkább, mert a múlt évi adóalap 2.100.000 dinár, ez évi pedig 1.800.000.

A véglegesen összeállított költségvetési tervezet szerint a kiadás 11.947.550 dinár, a bevétel 8.849.060 dinár; a 3.098.290 dinár hiányt 168 százalékos rendes póttadóval fedezik, ami 3.108.000 dinárt tesz ki. A költségvetés szerint a rendes kiadásokat fedezik a rendes bevételek és csak a rendkívüli kiadásokra, amelyek investációs jellegűek, mint több városi út kövezése, vesznek föl kölcsönöket. A városi tanács javaslata alapján a múlt évi 207 százalékos póttadóhoz képest az 1928. évi póttadó 456 százalék lett volna. A pénzügyi bizottság azonban abból kiindulva, hogy

a tavalyi póttadó nem emelhető, albizottságot küldött ki, amely újabb javaslatot dolgozott ki és a kiadási tételket redukálta és a bevételi tételket emelte. Az albizottság több városi tisztviselői állást törölt, a pénzügyi bizottság azonban meghagyta az albizottság által törölt tanácsnoki és aljegyzői állást és csak nyolc napidíjas állás megszüntetéséhez járult hozzá. Az elbocsájtandó nyolc napidíjasok közül elsősor-

ban azoknak mondanak fel, akik mint régi városi nyugdíjasok a várostól már nyugdíjat kapnak. A pénzügyi bizottság ugyancsak törölte a napidíjasok részére eddig folyósított ruha és faszéget.

A pénzügyi bizottság által elfogadott és közszemlére kitévített költségvetés szerint az 1928. évi póttadókulcs 168 és az iskolai póttadó 39 százalék, összesen tehát 207 százalék lesz a városi póttadó.

Csalás miatt köröznek egy szarajevói bankigazgatót

Huszejn Omanovic valószínűleg Becskerekre szökött

Szarajevóból jelentik: A szarajevói kerületi bíróság szerdán körözölevelet adott ki Huszejn Omanovic, a szarajevói Muzulmán Kereskedelmi Bank volt igazgatója ellen.

A bank három hónappal ezelőtt csődbe került és dr. Behmen ügyvéd a bírósághoz beterjesztett beadványában előadta, hogy szakértői megállapítása szerint a bank Omanovic igazgató hibájából még 1926-ban elvesztette az egész részvény-tőkét, a tartalékalapot és ezenkívül körülbelül egymillió dinár idegen pénzt, nagyrészt betétet. Mindemellett a bank 1926-ban háromezeröttszáz dinár nyereséget mutatott ki. Omanovic ez-

után nagyszámu részvényt adott el a muzulmán egyházi birtokok igazgatóságának és az egyházi alapot, 2.730.000 dinárral tudatosan megkárosította.

A körözölevelet sürgönyileg megküldték a becskereki rendőrségnek, mert az a gyanú, hogy Omanovic bankigazgató Szarajevóból Beogradba, onnan pedig néhány nappal ezelőtt Becskerekre szökött állítólag azzal a szándékkal, hogy Romániába menjen át.

A letartóztatási parancs nagy feltűnést keltett, mert Omanovic előkelő társadalmi állást töltött be Szarajevóban és Boszniában nagy népszerűségnek örvendett.

Mi történt a petrovozelői rendőrszobán?

Május 18-ikán folytatja a noviszadi törvényszék az emberöléssel vádolt rendőrök bűnyüének tárgyalását

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék dr. Prudán Iván tanácsa szerdán tárgyalta Medurics Jovan petrovozelői rendőrorvezető, Sztanoje Szima, Golus Pál és Hajdu Imre petrovozelői rendőrök bűnyüét, akiket a noviszadi ügyészség azzal vádolt, hogy Ernyős József petrovozelői földmunkást a fogdában súlyosan bántalmazták. A vádirat szerint Medurics parancsára a többiek Ernyöst székhez kötve ütlegelték, pokróccal letakarva puskatussal és bika-csővel verték, majd meztelen talpára huszonöt botütést mértek. A megkínzott embert, nehogy sérüléseiről orvosi látelést vehetessen fel, hosszabb ideig fogva tartották és csak többek közbenjárására bocsájtották szabadon, de Ernyős József néhány nappal utóbb meghalt. Az orvosi boncolás megállapította, hogy az ütlegeléstől keletkezett hashártyagyulladás okozta a halálát. Az ügyészség szándékos emberölés miatt emelt vádat a rendőrök ellen.

A szerdai tárgyaláson a büntetőtanács tagjai Primovics Jován és Radulovics Száva bírák voltak a közvédat Damjanovics Dusan ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Arsenijevics Milorád, Skrebiljin Iván noviszadi és dr. Galambos sztrai becsejei ügyvéd látják el.

A vádirat ismertetése után az elnök elnök a vizsgálati fogságban levő Medurics Jovánt hallgatta ki. Medurics tagadta, hogy bármilyen része lett volna Ernyős bántalmazásában. Az elnök a vádirat újabb felolvasása után figyelmeztette a vádlottat, hogy tagadásának ellenére is be van bizonyítva bűnyüége és hogy a tagadással csak megnehezíti sorát. Medurics erre rövid belső küzködés után megtörtén beismerte, hogy Ernyős Józsefet a rendőrök az ő parancsára vezették elő, zárták be és ő maga, valamint a többi rendőrök ütlegelték. Mindent a községi bíró parancsára tette, aki megparancsolta nekik, hogy a foglyokat verjék el.

Az elnök: Tudja-e, hogy a foglyokat nem szabad verni?

A vádlott: Nem tudtam. Én sohasem voltam rendőr, hanem borbély és a becsejei szolgabírósnál levő fivérem tett meg petrovozelői rendőrorvezetőnek.

Sztanoje Szima rendőrt hallgatták ki ezután. Elmondotta, hogy Medurics megparancsolta neki, vezesse ki Ernyöst a fogdába és vigye a rendőrszobába. Ott Medurics parancsára Ernyöst megkötötték és verték. A vádlott résztvevett Ernyős megkötözésében, amit Medurics végzett el, aki Ernyöst padhoz kötötte pokróccal letakarva és gummibottal ütötte-verte. Ernyős jajveszékelt és kegyelemért esdekelt, mire a vádlott kiszaladt a rendőrszobából. Hogy azután odabenn mi történt, nem tudja.

Az elnök: Maga nem verte Ernyöst?

A vádlott (bizonytalanul): Nem.

Sztanoje még azt vallotta, hogy Medurics igen durva, erőszakos ember volt, aki valósággal kéjelgett abban, ha a fog-

lyokat bántalmazták. Maguk a rendőrök is félték tőle. Ernyőssel együtt egy Lakatos Sándor nevű cigány is be volt csukva, akit Medurics szintén összeverték.

Golus Pál, a harmadik vádlott beismeri bűnyüegét, de azzal védekezik, hogy csak azért bántalmazta Ernyöst, mert Medurics parancsolta és ő nem mert a rendőrorvezetőnek ellenszegülni.

— Utóttam — mondotta — de csak háromszor vertem végig rajta, mert magam is megsajnáltam Ernyöst és a harmadik ütés után kiszaladtam a szobából, mert nem volt szívem nézni a megkötözött és véresre vert ember rettenetes vergődését. Kiszaladtam a tüzoltószobába, de ott sem volt maradásom, mert Ernyős segélykiáltásai oda is elhallatszottak. Medurics utánam futott, keresett, de nem talált sehol, mert elbujtam. Reggel felé mentem a rendőrszobába, ahol az ágyon eszméletlenül találtam Ernyöst, teste tele volt súlyos sebesülésekkel. Hosszas élesztgetés után magához tért és arra kért, hogy hívják orvost hozzá, mert nagy fájdalmai vannak és igen rosszul érzi magát. Akkor ment arra dr. Lambrin községi orvos, akit megkértem, hogy vizsgálja meg Ernyöst. Az orvos kívánságára odahívtam a bírót is, akik azután bementek a rendőrszobába, de hogy ott mit csináltak, nem tudom.

Az utolsó vádlott, Hajdu Imre elmondotta, hogy a derékszíjak, amelyekkel Ernyöst megkötözték olyan rövidek voltak, hogy nem érték át a testét, mire Medurics egész súlyával rátérdelt a foglyra és úgy huzta össze a szíjakat. Neki Medurics azt parancsolta, hogy fogja Ernyős fejét, nehogy az lássa, hogy ki bántalmazza.

Ezután megkezdődött a tanúk kihallgatása. Dr. Stiefelmayer János petrovozelői községi orvos elmondotta, hogy Ernyős József a fogdába való kiszabadulása után panaszkodott neki, hogy a rendőri fogdában rettenetesen összeverték, de nem tudta a bántalmazóik neveit megmondani.

Ernyős József, az áldozat apja elmondotta, hogy fiával a fogdába történt kiszabadulás utáni tizedik napon beszélt, fia már akkor ágyban feküdt és elpanaszolta, hogy a fogdában borzalmasan összeverték.

Az elnök: Mondja, hogy ki verte meg? Ernyős: Igen. A rendőrök. Különösen panaszkodott Meduricsra és Sztanojev-re.

Az elnök: Melyik testrészen verték meg a fiát?

Ernyős: Mindenütt összeverték, de főleg a hasán és a talpán.

Az elnök: Kér kártérítést?

Ernyős: Köszönöm, most már nem.

Ernyős Katica, az elhunyt huga szintén tanusította, hogy fivére a rendőrök brutalitására panaszkodott.

Az elnök: Mondotta-e, hogy kik ver-

A tanu (a vádlottakra mutat): Ezek mind a négyen. Azt mondotta, hogy amíg Hajdu a fejét fogta, a többiek verték. Legtöbbet az őrmester bántalmazta. Keddtől szombatig volt bezárva, már az első éjjel megverték, de szombatig hagyták a fogdában, hogy a sebek begyógyuljanak.

Ezután dr. Cseremov György törvényszéki orvos kihallgatását rendelte el a bíróság. Szerinte a boncolásjegyzőkönyv nem tüntette fel pontosan a gyanor és belsérüléseket. Az a véleménye, hogy a sebesüléseken kívül betegség is hozzájárult a halál bekövetkezéséhez, mert lehetetlennek tartja, hogy az elhunyt még egy hónapig élt volna a veretés után. Dr. Stiefelmayer orvos szakértő ugyanazon a véleményen van.

Lakatos Sándor tanuvalomában elmondotta, hogy múlt évi október 26-án őt is bezárták és amíg őt verték, addig a megvert Ernyöst a fogdába vitték. Mikor Ernyős rosszul volt, kityített az őrszobába. Medurics többször hasba-rugta Ernyöst.

Bugarszki Peró községi bíró azt vallotta, hogy az orvossal együtt ment be a legénységi szobába, ahol Ernyős dézsában áztatta a lábát. Megkérdezték, mi baja, ki bántotta, de Ernyős nem tudta megnevezni bántalmazóit.

Szembesítésnél Medurics szemébe mondta a bírónak, hogy tőle kapott utasítást a foglyok bántalmazására. Bugarszki azt tagadta.

Iszkruljev Tósa községi jegyző tanuvalomában előadta, hogy a kérdéses napon nem volt a községben és csak napok múlva értesült a történetekről. Azonnal elrendelte Ernyős szabadonbocsájtását. Nincs tudomása arról, hogy Petrovozelőn a rendőrök verni szoktak.

A tanukihallgatások ezzel véget értek. Domjanovics államügyész indítványára a bíróság úgy határozott, hogy a tárgyalás folytatását május 18-ikára halasztja, amikorra beidézi azokat az orvosokat, akik a boncolást végezték, továbbá dr. Lambrin petrovozelői orvost.

Vrsac is harcol a tartományi póttadó ellen

A város megfelebbezi a pénzügyminiszter döntését

Vrsacról jelentik: A város képviselőtestülete közgyűlést tartott, amelyen állást foglaltak a tartományi póttadó ellen.

A közgyűlésen Jovanovics polgármester ismertette a tartományi választmány és Vrsac város közti konfliktust és közölte a képviselőtestülettel, hogy a tartományi választmány elnöke, dr. Margan Vladimir a főispánnak javasolta, hogy függesse föl a város eddigi tanácsnokát, mert a pénzügyi közegeknek nem bocsájtotta rendelkezésükre a póttadó kivételéhez szükséges adatokat. A város jogi bizottsága indítványozta a közgyűlésnek, hogy foglaljon állást dr. Margan eljárásával szemben és tegyen panaszt ellene a tartományi főispánnal, mert dr. Margan felterjesztése valótlanosságokat tartalmaz. Az indítvány fölötti vita során váratlanul belépett a közgyűlési terembe dr. Margan, mire a közgyűlés több tagja hevesen rátámadt.

— Mit keres itt? Kitől kért engedélyt arra, hogy beljöhesse a terembe?

A polgármester a közgyűlés viharos helyeslése közben felszólította dr. Margant, hogy hagyja el a termet. A tartományi választmány elnöke a felszólításra szó nélkül felállt és kiment a teremből. Dr. Juga Velimir országgyűlési képviselő a távozó dr. Margan után kiáltotta:

— Szégyelje magát, most a tartomány mellett kardoskodik, de mikor polgármester volt, másképp beszélt.

A közgyűlés végül elfogadta a joguvis hatóság indítványát és elhatározta, hogy a pénzügyminiszter döntését megfelebbezi az államtanácsnak.

Könyvujdonságok!

BERNARD SHAW

leghatalmasabb alkotása:

Vissza Patuzsáalomhoz . . . 88.— din.

BARBUSSE: Erő . . . . . 64.— " .

Francis Carco: Az üldözött 36.— " .

Kaphatók

a Minerva r. t. könyvosztályában

A Hatvány-ügy a magyar képviselőház előtt

A szociáldemokraták élesen kritizálták a főügyész beszédét — Az ítélőtábla négyévi fegyházra enyhítette Hatvány Lajos büntetését és 250,000 pengőre szállította le a vagyoni kártérítést

Budapestről jelentik: Az ítélőtábla nagytermében szorongásig zsúfolódott össze a hallgatóság, amikor szerdára virradó éjjel Hatvány Lajos büntetéséről kihirdették az ítéletet. Dr. Baracs Marcell védőbeszéde után báró Hatvány Lajos szólalt fel. Néha belenézett jegyzeteibe, hangja néha megcsuklott és néha a gesztusaiból érzett ki a belső idegesség láza, de

előtérben a törvényszéki tárgyaláson tanúsított viselkedésével Hatvány határozottan beszélt és férfiasan viselkedett.

Siri csendben és feszült érdeklődés közepette hirdette ki Degré elnök az ítéletet, amely szerint

az ítélőtábla Hatvány Lajost egyrendbeli nemzetgyalázás büntetésében és háromrendbeli nemzetragalmazás vétségében mondta ki bűnösnek és megváltoztatva a törvényszék által kiszabott hétévi fegyházbüntetést, Hatványt négyévi fegyházra, hatezer pengő pénzbüntetésre és tízévi hivatalvesztésre ítéli, vagyoni elégtétel címén 250.000 pengőt állapít meg.

A tábla megváltoztatta az első bíróság ítéletének a »Közbeszólás« című cikkre vonatkozó részét és ezzel a cikkel kapcsolatosan a vádlottat felmentette. Az elsőfokú bíróságnak a »Választon«, »Reszketett haragjában« és »Hazám és Hazám« című cikkekre vonatkozó minősítést szintén megváltoztatta az ítélőtábla, nemzetgyalázás büntetése helyett csupán nemzetragalmazás vétségét állapította meg, a »Magyar levél a magyarokhoz« című cikkre vonatkozólag azonban helybenhagyta a törvényszék minősítését. Az indoklás szerint az első négy cikk nem volt alkalmas tartalmánál fogva arra, hogy egy idegen államot Magyarország ellen fegyveres beavatkozásra izgassanak, míg az utolsó igen. Az ítélőtábla az indoklás szerint a külföldön mejelent sajtótermékekre vonatkozólag nem tekinti a magyar sajtótörvényt érvényesnek és ezért Hatvány Lajos ügyét nem sajtóvétségként, hanem mint közönséges bünteselekményt kezelte.

Az ítélőtábla ítélete általános meglepetést keltett, mert mindenki, elsősorban Hatvány és védője arra számított, hogy a nemzetgyalázás büntetést a tábla nem fogja egy esetben sem megállapítani és Hatvány hasonlíthatatlanul enyhébb büntetést fog kapni.

Annál lesújtóbb volt Hatványra és hozzátartozóira a tábla döntése, amely enyhébb ugyan a törvényszék ítéleténél, de így is nagyon súlyos.

Hatvány megtörténen tért vissza a Markó-uccai fogházba

és most már minden reménye a Kuria döntésében van. Jogászok azt hiszik, hogy a Kuria ki fogja mondani, hogy abban a cikkben sincs nemzetgyalázás büntetése, amellyel kapcsolatban ezt a tábla megállapította és csak vétségben fogja Hatványt bűnösnek kimondani.

Az ügyet szerdán a képviselőházban is foglalkoztak. A napirenden

Popper Sándor szociáldemokrata a képviselőház meglehetősen izgalmas közben tette szavát a Hatvány-ügyet.

Teljes amnesztiát és az emigráció likvidálását követelte, bár kijelentette, hogy ez a kívánság különösnek tetszhetik akkor, amikor alig néhány hete hangzott el a törvényszék példátlanul súlyos ítélete Hatvány Lajos ügyében, amelyben a tábla éppen szerdán hozott ítéletet és némileg enyhítette a törvényszék ítéletét.

— A táblai tárgyalás során olyan jelenségek merültek fel — mondotta Popper Sándor — amelyeket nem hagyhatók szó nélkül. Dabasi-Halász Lajos főügyész azt mondta védőbeszédében, hogy a bíró is benne él a nemzetben és társadalomban és nem vonhatja ki magát a nemzeti idealokból. Azt mondta a főügyész, szomorú volna, hogy ha a bíró

elvonatkoztatná magát a nemzettől és ridegen hozná meg ítéletét. Ez a kijelentés felette aggasztó.

Az ügyész politikai állást tölt be és az igazságügyminiszter felügyelete alatt áll, de a bíróról úgy tudta eddig mindenki, hogy el kell vonatkoztatnia magát minden külső befolyástól és ridegen kell meghoznia ítéletét.

Hivatkozott a főügyész a nemzeti idealizmusra, de a nemzeti ideál más volt

1848-ban, más 1849-től 1867-ig, más 1914-ben, más 1918-ban, más 1919-ben, más 1921-ben és más ma. Az idealok változnak.

a bíró pedig az uralkodó politikai hangulatoktól távol kell, hogy maradjon.

Nem tudom szó nélkül hagyni a főügyésznek azt a kijelentését sem, amelyben

megállapította, hogy Rathenau a legszélsőségesebb volt.

Kun Béla ügyében az osztrák hatóságok újabb bizonyító anyagot várnak Budapestről

A bécsi törvényszék elhalasztotta döntését a kiadatási kirelem ügyében

Bécsből jelentik: Az országos törvényszék első büntetőtanácsa szerdán délután kezdte tárgyalni a magyar igazságügyi hatóságok átiratát, amelyben Kun Béla kiadatását kéri.

A bécsi törvényszék Kun Béla kiadatása ügyében a döntést elhalasztotta,

mert a budapesti főügyészség táviratilag jelezte, hogy újabb bizonyítékokat fog még küldeni és

ezzel az újabb anyaggal a budapesti főügyészség kétségtelenül bizonyítani kívánja, hogy Kun Béla Ma-

erre a kijelentésre nagy zaj támadt a képviselőházban.

— *Ígyet mondjon egy főügyész!* — kiáltották a szociáldemokraták.

Kálnoki Benő Sándor a jobboldalról így kiáltott közbe:

— *Aláírom a főügyész minden szavát!*

Beck Lajos: *Akkor ön nem olvasta a beszédét! Rathenau nem volt radikális bolszeviki.*

— *Egész Németország gyászolja!* — kiáltották a szociáldemokraták.

Popper Sándor ezután hangoztatta,

szükséges, hogy az igazságügyminiszter figyelmeztesse ügyészeit, hogy külpolitikai vonatkozásokat ne szöfjenek be beszédükbe és ne vetenek a nemzetközi illem ellen.

mert az ilyen kijelentések nagy károkat okoznak Magyarországnak.

A román extrónörökös kiutasításának visszavonását kérte az angol belügyminiszteriumtól

Ünnepélyes ígéretet tett, hogy a jövőben minden politikai tevékenységtől tartózkodni fog és semmiféle manifesztumot nem fog kiadni

Londonból jelentik: Károly volt román trónörökös kiutasításával kapcsolatban a szerdai lapok azt írják, hogy Károly herceget a belügyminiszterium kiutasító rendelete kinosan érintette és minden követ megmozgat annak érdekében, hogy Londonban maradhasson.

Károly herceg levelet intézett a belügyminiszterhez, amelyben becsületességére megfogadja, hogy a jövőben minden politikai tevékenységtől tartózkodni fog és semmiféle politikai manifesztumot nem fog kiadni, ha visszavonják a kiutasító rendeletet.

A volt trónörökös levelében a leghatározottabban megadja azt, hogy ő nyomtatva ki a román nemzethez szóló kiáltványt és hogy az ő megrendelésére akarták azt az ő repülőgépén Romániába vinni.

Az újságíróknak, akik a kiutasító végzés kézhezvétele után felkeresték Károly herceget, azt mondta a volt trónörökös, hogy bizik levele sikerében és reméli, hogy nem kell elutaznia Angliából.

Kijelentette Károly herceg, hogy esze ágában sem volt angol földön állampolgárságot elfogadni és semmiféle összeesküvésben nem vett részt.

nem volt egyéb büne, minthogy néhány hetet nyugodtan akart tölteni Angliában. Addig akart Londonban maradni, amíg Romániában úgy alakulnak a viszonyok, hogy a román nép önként fogja visszahívni.

A Daily Chronicle értesülése szerint a belügyminiszterium rendelete péntek estig ad határidőt Károly hercegnek a távozásra. A volt trónörökös azt tervezi, hogy Belgiumba utazik,

valószínűleg Brüsszelbe, ha nem vonják vissza a kiutasító határozatot.

Lupescu asszony, a herceg barátnője sem tért ki a hírlapírók ostroma elől és azt mondta az újságíróknak, hogy nem kerékkötője Károly terveinek és nem tartja vissza attól, hogy visszatérjen Bukarestbe, ha erre elérkezettnek látja az időt, de nem is kíséri el útjára, ha Károly elhagyja Angliát, hanem az a terve, hogy Londonban marad, miután rá nem vonatkozik a kiutasítás.

A Daily Telegraph diplomáciai munkatársa azt írja, hogy Károly herceg talán nem is volt tisztában annak a szerepnek nemzetközi következményeivel, amelybe őt román és angol barátjai és bizonyos kevésbé önzetlen egyének igyekeztek beheráztatni. Angol hivatalos körök feljegyzése szerint — írja a lap — Károly herceg valóban csak mint kéjtudó minden hátsó gondolat nélkül jött Angliába és bizonyos körök rántották bele a kalandos tervbe, aminek az a célja, hogy Romániában belső nyugtalanságot és

nemzetközi bonyodalmat idézzenek elő. Mint Párisból jelentik, a Journal értesülése szerint

a francia kormány nem fog akadályokat gördíteni az elő, hogy Károly herceg Franciaországba térjen vissza

és akár neuilly-i, akár belemel-i kastélyában tartózkodjék.

A Chicago Tribune washingtoni jelentést közöl, amely szerint Károly extrónörökös beutazási engedélyt kért az Egyesült-Államok területére.

Alekszandar király vagy Mária királyné nevére keresztelik az új noviszadi hidat

Május 20-ikán lesz az ünnepélyes megnyitás

Noviszadról jelentik: A Noviszad—petrovaradini új közúti hid kövezési munkálatai ezen a héten teljesen befejeződnek és a petrovaradini hidfeljárt is a befejezés stádiumában van, úgyhogy a hid ünnepélyes megnyitása, az eredeti terveknek megfelelően, május 20-ikán meg fog történni.

Plavics Nikola városi műszaki tanácsos azokra a hírekre vonatkozólag, hogy a hid ünnepélyes megnyitását el kell halasztani, a Bácsmegeyi Napló munkatársának a következőket mondta:

— Ha az időjárás nem akadályoz meg bennünket, akkor május 20-ikán mindenképpen megtartjuk a hid megnyitását, annál is inkább, mert a hidmunkálatok addigra bizonyára elkészülnek. Szerdán beszüntették a hid feltöltési munkálatokat és az összes rendelkezésre álló munkaerőt összpontosítottuk a hidmegterhelési munkálatokra. Csütörtök estig elkészülünk a vágányok lefektetésével, hogy azokon vagonettek segítségével a hidra szállíthassunk a szükséges 1.200 köbméter homokot, amelyet a hidon kiterítünk és ezzel eszközlünk a hid megterhelési próbáját. A homok rávonatása a hidra és a kiterítési munkálat körülbelül két napig fog tartani, majd megtartjuk a hid meg-

terhelési próbáját, amelyen Noviszad és Petrovaradin városon kívül az építésügyi miniszterium, az építésügyi igazgatóság és a hidrotechnikai hivatal lesznek képviselve. Az építésügyi miniszterium részéről Josifovics, a miniszterium hidvizsgáló osztályának osztályfőnöke vesz részt a megterhelési próbán.

Két nap alatt eltakarítjuk a hidról a homokot és 20-ikán ünnepélyes formák között megnyitjuk a hidat. A megnyitásra a kormány és a társtörvényhatóságok kapnak meghívást. A kormány részéről valószínűleg Vukicszevics Velja miniszterelnök, Markovics Pera építésügyi miniszter és Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter vesznek részt a megnyitáson.

— A hidmegnyitó ünnepély előkészítését a város által kiküldött ad hoc bizottság fogja intézni. Még nem tisztázódott az a kérdés, hogy az új hidat hogy nevezzük el, de valószínű, hogy a hid vagy Kralj Alekszandar, vagy Kraljica Mária nevet kapja.

— A noviszadi hidfeljárt mellett néhány kisebb épület létesül, egyik a kövezetvámszedő alkalmazottak, egyik a rendőri kirendeltség számára, azonkívül dohánytőzsde és gyümölcsárús pavilonok is lesznek a hidnél. Hid várat nem szedünk.

Kivégeztek Szalonikiben két bolgár terroristát

A bolgár forradalmi komité megbízásából merényleteket követtek el Görögországban

Szalonikiből jelentik: Szalonikiben kedden hajnalban hajtolták végre a halálos ítéletet a bolgár forradalmi komité két ügynökén: **Nanev** és **Kuleli** terroristákon, akik a komité megbízásából több merényletet követtek el Görögországban.

A merénylők kegyelmi kérvényét az igazságügyminiszter elutasította és így kedden a halálos ítélet végrehajtására került a sor.

Az elítélteket huszonnégy órával a kivégzés előtt értesítették, hogy kegyelmi kérvényük kedvezőtlen elintéztést nyert és nyomban siralomházzá átalakított külön cellákban helyezték el őket. **Nanev** és **Kuleli** meglehetősen nyugodtan fogadták a kivégzésükről szóló hírt. Az ügyész hétfőn este meglátogatta celláikban az elítélteket és miután felolvasta előttük az igazságügyminiszter elutasító végzését, megkérdezte, hogy van-e valami kívánságuk.

— *Egy bibliát adjanak be, ha lehet és egy doboz finom cigarettát* — mondotta **Nanev** az ügyésznek.

Kuleli bort kért és cigarettát. Mindkét halálraítelt kívánságát természetesen nyomban teljesítették. **Nanev** és **Kuleli** attól fogva, hogy a cigarettás dobozokat bevitték celláikba, egészen a kivégzés pillanatig ugyszólván szünet nélkül dohányoztak.

Az éjszakát mindketten nyugodtan töltötték; sem **Nanev**, sem **Kuleli** nem aludt semmit, hanem egész éjjel beszélgettek az őrizetükre kirendelt fogházőrökkel. **Kuleli** epizódokat mesélt az életéből és a fogházőrnek egy levelet adott át azzal a kérelemmel, hogy juttassa el **Bulgáriában** lakó édesanyjához. **Nanev** a bibliát olvassatta és egymásután szívta a cigarettákat.

Reggel fél ötkor mindkét halálraítelt meggyónt. Néhány perccel a lelkész távozása után **Kuleli** átvitték **Nanev** cellájába, ahol az államügyész a helyőrségi parancsnok és a törvényszék elnökének jelenlétében felolvasták előttük a halálos ítéletet.

Ezután az elítélteket a kivégzés színhelyére: a katonai fogház udvarára vezették, ahol már két gyalogos szakasz állt lábhoz tett fegyverrel. Nanevet és **Kuleli**t bekötött szemmel a katonai négyes közepébe vezették.

Kuleli halálsápadtan meredt a katonákra és rogyanó térdekkel vonzolta

magát az udvar közepéig, ahol hang nélkül összeesett. A kirendelt törvényszéki orvos csak néhány perc múlva tudta eszméltre téríteni. **Nanev** bár szintén sápadt volt, látszólag nyugodtan nézett sorsa elé és megkérte az ügyészt, hogy néhány szót mondhasson.

Amikor az engedélyt megkapta, megszire hallatszva emelt hangon a következőket mondotta:

— *Nem bántam meg semmit és nyugodtan halok meg. Mindent a szóliai központi komité rendelkezéseire cselekedtem. A komité rendelte el, hogy a merényleteket hajtsam végre, ha kell az életem árán is.*

Reggel hat óra negyven perckor a kirendelt katonai szakasz sortűzvet adott és a két merénylő hang nélkül holtan bukott a földre. **Nanev** és **Kuleli** holttestét a szalonikii katonai temetőben hantolták el.

Május 15-én tárgyalják Moszkvában a német mérnökök bűnügyét

Az ügy tárgyalására külön öttagu törvényszéket létesítettek

Moszkvából jelentik: Óriási érdeklődés előzi meg Moszkvában az ellenforradalmi tevékenységgel vádolt német mérnökök bűnügyének tárgyalását.

A **Donec** vidékén letartóztatott német mérnökök bűnügyének tárgyalását május 15-ikére tűzték ki és a tárgyalást Moszkva legnagyobb hangversenytermében tartják meg. A bíróság elnöke **Visinszky** moszkvai egyetemi tanár, a két szavazóbíró a szovjet

főtörvényszékének két tanácselnöke és kívülük még két munkástagia is lesz a bíróságnak, tehát

a német mérnökök ügyét rendkívül öttagu törvényszék fogja tárgyalni, noha a szovjet törvényei szerint még főbenjáró büncselekményben is csak háromtagu bírói tanács szokott ítélkezni.

A vádat a tárgyaláson **Krilenko** főügyész képviseli.

Küldöttség fogja kérni Ófelségétől a szubotici jogakadémia áthelyezését Noviszadára

Az egész Vajdaság társadalmát megmozdítja az akció érdekében

A szubotici jogi fakultás Noviszadra való áthelyezésének kérdése ismét aktuálissá vált és az erre irányuló mozgalom már olyan stádiumba jutott, hogy az áthelyezés szinte már befejezett ténynek tekinthető.

Az áthelyezés iránti mozgalmat, mint ismeretes, egy évvel ezelőtt **Adamovics** Szevján dr., a noviszadi ügyvédi kamara elnöke indította meg. **Adamovics** a Szrpszka Matica helyiségében gyűlést hívott össze, amelyen Noviszad társadalmának legjelentékenyebb reprezentánsai vettek részt. A gyűlésen elhatározták, hogy a fakultás áthelyezésének lehetővé tétele végett kérvényt adnak hozzá a városi tanácshoz, hogy a város adjon ingyen telket a jogakadémia és az egyetemi tanárok lakóházainak felépítésére és gondoskodik annak finanszírozásáért. A városi képviselőtestület legutóbbi közgyűlésén mindenben eleget tett a kérvényező kivánságának és elhatározta, hogy gondoskodni fog arról, hogy a fakultást megfelelő helyiségben helye-

zék el és az egyetemi tanárok teljesen modern és a higiénikus követelményeknek is megfelelő lakóházakat kapjanak.

A városi tanács határozata után **Csircics** Irenej dr. görögkeleti püspök, akinek kezdeményezésére már régebben bizottság alakult azzal a feladattal, hogy lehetővé tegye a szubotici jogi fakultás áthelyezését Noviszadra, ülést hívott egybe, amelyen megjelentek a vajdasági kulturális, társadalmi és gazdasági élet vezetői. Az ülésen **Csircics** Irenej dr. püspök, **Adamovics** Szevján és **Klicin** Mita beszéde után egyhangulag megállapították, hogy a jogi fakultás székhelyének Noviszad minden tekintetben alkalmasabb, mint Szubotica, mert az összes főbb jogi intézmények is Noviszadon vannak, azonkívül Noviszadon nagy könyvtárak vannak.

A **Bácsme gyei Napló** munkatársa ebben az ügyben beszélgetést folytatott az ülés egyik szubotici résztvevőjével, **Nikics** Fedor dr. egyetemi tanárral, aki a következőket mondotta:

— Noviszad nagy megértéssel van az ügy iránt és fáradságtalan lelkesedéssel dolgozik azon, hogy a fakultást Noviszadra helyezze. Noviszad olyan nagy előnyökkel bír, hogy az egyetemi tanárok, akiknek ugyan mindegy volna, hogy hol van a fakultás székhelye, szívesen fogadják az akciót.

A **Csircics** Irenej dr. püspök elnökelete alatt megtartott ülésen úgy határoztunk, hogy még ezen a héten küldöttség fog Beogradba menni és kihajlaltatást kérni Ófelségétől. A küldöttség azt a kérését fogja Ófelsége elé terjeszteni, hogy a szubotici jogi fakultást ne szüntessék meg, mint ahogyan azt a hír szerint tervezik, hanem magasabb nemzeti, kulturális, ekelesi és szociális okoknál fogva hagyják meg a Vajdaság számára és helyezik át Noviszadra, amely több előnyt tud nyújtani az egyetemi tanároknak, valamint az egyetemi hallgatóknak is. A küldöttség ezután fel fogja keresni **Vukleovic** Velja miniszterelnököt, **Grol** Milan közoktatásiügyi minisztert, **Perics** Ninkó dr. házelnököt és **Mikovic** Cséda dr. egyetemi rektort, akiket szintén felszólítanak kérésük támogatására.

A **Bácsme gyei Napló** munkatársa úgy értesült, hogy **Grol** Milan közoktatásiügyi miniszter nem gördít akadályt a fakultás áthelyezése elé, csupán, mint szubotici képviselő, azt kérte a kormánytól, hogy Szubotici kárpótlás olyképpen, hogy más intézményt kapjon a fakultás helyett. Hír szerint a kormány Szuboticián földműves középiskolát fog felállítani.

Templomi kegyzsereket zálogosított el a vendéglőben

A noviszadi ügyészség körözésére letartóztattak egy ljubljani csaló kegyzszer-ügynököt

Noviszadról jelentik: A ljubljani rendőrség táviratban értesítette a noviszadi rendőrséget, hogy letartóztatta **Germ** Antal Otmár kegyzszer-ügynököt, aki a Vajdaságban több csalást követett el. A ljubljani **Neskucl** Jarosláv templomfelszerelési és kegyzszerkereskedő cég huszeder dinár értékű mintaküldeményt a Vajdaságba küldte **Germ** Antal Otmárt, aki az utiköltség elköltése után eladogatta a mintatárgyakat, továbbá több templomtól javítási célokra kegyzsereket vett át, azokat is eladta és a pénzt elköltötte.

Noviszadon a beltéri katolikus plébániát, a petrovaradini katolikus plébániát károsította meg.

Egy kritikus albumából

Írta: **Baedecker**

Akit igazán szívet, azzal nem vitatkozik az ember. Minden ellenmondás bizonyos mértékig negációja vagy legalább némi csorbulása a szeretetnek, amely közös és egyező érzéseken s hasonló mentalitáson épült föl. Kivétel természetesen a szerelem, amely néha kevésbé vak a szeretetnél s kedveli a kötődést. — abban a tudatban, hogy az édes béküléssel s kéjes megalkuvással fog végződni. A viszony férfi és nő közt talán elviselhetetlen lenne, ha annak unalmas csöndjét nem üdítene föl olykor a vitatkozás női zivatarra. Am, ami a szerelmet mutatja, az a szeretetet veszélyezteti, s az ember a harátiától, akit szeret, századrésznyi kritikát se tűr el mint a nőtől, akibe szerelmes.

*

Gyakran hallunk ily ítéletet: — Szeretem ezt az embert, pompásan lehet vele disputálni.

Aki így ítél, az nem azt az embert szereti, hanem a vitatkozást.

*

Az igazi nő alapjában mind Grizeldisz-természet, s mindent eltűr attól a férfítől, akit szeret. — sok férfi pedig: lakáj-természet, s királynőknek kijáró alázatossággal szolgálja ki az asszonyt, akit a Végtet melléje rendelt.

*

Annak a körülménynek, hogy ma minden férfi több nőt tartott a karjai közt, az a természetes követke-

ménye, hogy egy sereg nő sok férfi karjai közt kénytelen megfordulni. A nőkérdésnek ezt a részletét tessék úgy megoldani, hogy se a férfi se a nő ne rövidüljön meg!

*

Széchenyi szerint, «vagy agyvérző kell az embernek vagy váll (egy mai gondolkodó azt mondáná: könyök), egy a kettő közül». Ugy érte: műveltség vagy erő.

Legjobb persze, ha együtt van mind a kettő, s az az ember, akinek tudása van, elég erős is hozzá, hogy a tudását, amely szintén erő, diadalra juttathassa.

*

A becsület másokért van, a becsületesség sajátmagáért. A becsület a társadalomra gondol s annak a véleményével törődik, a becsületesség a lelkiismeretre hallgat s annak az ítéletére támaszkodik.

*

Semmise bizonyítja (maid azt mondtam: ékecsében) szomorubban, hogy a kultúra haladásával nem nemesülnek az erkölcsi fogalmak is, mint az, hogy újabban — 1914 óta — sem a becsülettel sem a becsületességgel szemben az emberek nem lépnek föl oly magas igényekkel mint e történelmi esztendő előtt. A történelmi materializmus egyik lehangelő bizonyítéka ez. — s a magyarázata: mostanság sokkal kevesebb ember él jómódban mint a hosszú béke napos éveiben, s így nincs abban a helyzetben, hogy oly szeretet juttathasson a becsületnek és a becsületességnek mint másiél évtized előtt. A háború demo-

ralizál s ami utána jön, az se sokkal jobb. Az «új korszak» és az «új világ» revidálta a régi erkölcsöt, s azt találta, hogy ha nehezebb és drágább lett az élet, akkor könnyebbnek és olcsóbbnak kell lenni a becsületnek.

Ha majd mindenkinek lesz munkája, ennivalója és rendes lakása (ami dukál is mindenkinek), mingyárt fölmege az ára megint a becsületnek, s azt a szegény emberek nem adják majd egykönnyen oda — mint mostan — egy fál leneséért vagy egy még hitványabb ételfogásért.

*

Egy siker több sikert szül (a pénz is a pénz felé orientálódik), s egy balsiker további fiaszkóknak az okozója. Mindenki arra vigyázzon, hogy hármónó szereplését ügyes módon kezdje. — az első győzelem vagy bukás elhatározó lehet egész életsorsára.

*

A tekintélyeket nem kell irigyelni, mert nincsenek irigylésreméltó helyzetben: sok az irigyük.

*

Néha halásabbak vagyunk, ha valamely hajt elkerülhetünk, mint egy pozitív jóért, amihez hozzájutottunk. Mert az ember jobban fél a kellemetlenségtől, amely fenyegeti, mint amennyire örülni tud egy kedvező eshetőségnek, amelylyel kecsgettek.

*

A békességes ember. Nagy oka volt megharagudni valakire, aki érzékenyen megbántotta. Apprehendált is érte és sokat szenvedett

dezt ebben a kedélyhangulatban, de ezt semmivel se árulta el. Mikor megkérdezték tőle, mért viselkedik ily békétlenül, azt felelte:

— Nem merem elárulni előtte, hogy a sértésért neheztelek rá, mert attól félek, hogy ezt rossz néven venné tőlem s megharagudna.

*

Bolond, aki nem hiu egy kicsit, de még bolondabb, aki nagyon hiu.

*

Az érem egyik lapja. — Ugy látszik, nagyon szeretted ezt az embert.

— Hogyne! Nagy hála rá vagyok neki kötelezve.

— Miért?

— Módomban volt elősegíteni a céljait s megkönnyíteni a boldogulását. S ez olyan jóleső érzés! Sose fogom neki elfelejteni.

A másik. — Ugy látszik, hogy ez az ur neked nem igen rokonszenves.

— Egy csöppet se. Nagy kellemetlenség t okozott nekem.

— Hogy-hogy?

— Kimentett véletlenül valami slamasztikából, s azóta úgy érzem magam vele szemben mindig, mintha adósa volnék valamivel. S ez olyan kényelmetlen érzés...

*

Okos embernek mindig jobb a szemé és a füle mint az ostobának, s ha rövidlátó is, jobban lát, s ha nagyothalló is, többet hall mint sokan, akiknek normális a látó- és a hallóképességük.

Szubotica panoráma

Szerencsétlenség azuccán

A gyümölcs piac előtt pillantottam meg a csődületet. Legalább hetvenen állottak körül a láthatatlan eseményt, mindenki feszülten nézett egy fix irányba és úgy tett, mintha látna valamit.

Mellette egy nyugdíjasnak látszó bácsi többször aggodalmasan hümmögött. Állandóan ezt ismételte:

— Hm, hm...

— Mi történt az Isten szerelmére? — ezt meg egy kalapos kisasszony kérdezte, aki úgy szaladt ki a boltból egy szál kalapban.

— Valami kis verekedés — nyugtatta meg fölényesen egy sportsapkás ifjú — azt hiszem két inas. Egymásnak mentek késsel...

— Rémes — borzongott össze fázósan a kalapos, de azért kíváncsian meresztette előre a kalapját.

— Nem látok semmit — panaszoalta. A sportsapkásban felülkerekedett a féltelen és gáncs nélkül való lovag. Üzembe helyezte az ökleit és veszettül csapkodni kezdett a saját tengelye körül. Sajnos minden pozitív eredmény nélkül, mert a tömeg egyáltalán nem ritkult meg a kíváncsi hölgy előtt, ellenben az ifjunak lovagias ügyei keletkeztek.

— Ne tessék tolatkodni — méltatlankodott egy kisinas.

— Mit lökdös? — mordult rá sokkal barátságosabban tónusban egy félcilinderes.

— És így tovább.

— Na, na, jó lesz kiesít hátrább az agarakkal — reflektált a támadásokra óvatosan a lovag. Ebből a népies aranymondásból látszott, hogy a sportsapkás sportsapkája ellenére is előszeretettel olvassa a Mokány Bercit.

Az izgatott kisasszony hálás pillantásokat mentszett védelmezője felé. Az olvasók megnyugtatóra kijelentem, hogy a feleségek nem fajultak tettlegességek, ellenben a lovag a barátságos mosolytól vérszemet kapott és belerehegte vezeték és keresztnevét a kalaposkisasszony nyakába.

A mi környékünk pedig még ekkor sem tudta, hogy mi történt.

— Was ist da geschehen eigentlich? — vetette föl végre mellette a levegőben lógó kérdést egy molett néni, aki többször tett kísérletet arra, hogy a közeben tartott zöldséges szatyrot kiszabadítsa szorult helyzetéből.

Az előttünk álldogálók közben újabb baloldali mellvédem a nyugdíjas és rövid, de kínos szenvedés után hozzátette:

— Jaj összenyomnak... Az előttünk álldogálók közben újabb hírekről tudtak:

— Egy asszony esett össze... szívszélhűdés...

— Ilyen az élet — parentálta el gyorsan a szegény szívszélhűdöttöt egy metafizikára hajlamos pénzbeszedő — öt perccel ez előtt még vígan nevetett...

Erré ugyan nem volt semmi támaszpontunk, de azért mindenki zajosan helyeselt.

A szatyros néni is tudott rá szentenciát:

— Heute rot, morgen todt... Egy öreg gazda csendben levette a kalapját és morzsolni kezdte a Miatyánkot.

Még le se rohátta azonban a kegyeletet, mikor egészen előről tülekedett visszafelé valaki. Aki láthatta a nagy eseményt... Kezében kis csomagot szorongatott és az arca ragyogott.

— Nagyszerű dolog, annyi biztos. Nyakkendőcsiptető... tíz dinár.

— Hja ugy. Nyakkendőcsiptető! — néztünk egymásra csalódottan. Tehát nem szerencsétlenség.

A pénzbeszedő határozottan dühös volt.

— Ezért álltam itt tizenöt percet — mormogta maga elé.

A kalaposkisasszony új ismerősével együtt távozott. Ők nem fizettek rá a dologra.

A tömeg pedig percek alatt felényire apadt. Már lehetett látni a kis sátozt és benne egy fiatalembert, akinek puly-

SZENZÁCIÓS UJDONSÁG A RÁDIÓBAN!

Háromlángos rádiókészülék, hangosan beszélő alkalmas legújabb típusú, kompletten, 3 drb Philips-lámpával (A 410, A 425, B 406) összesen csak Din. 1.160.— Ugyanennek építészekrénye mindennel az utolsó csavarig és 3 darab Philipslámpával összesen csak 703.— dinár

A berlini (Blaupunkt) IDEALWERKE konstruálta és amerikai módszer szerint sorosan igen nagy mennyiségben gyártja a készüléket, melyet PHILIPS RADIO céggel együtt rendkívül olcsón hozták forgalomba. Ezáltal már mindenkinek lehet olcsón jó és hangos rádiókészüléke

Kérjen ismertetést

Összes „Blaupunkt“ és „Philips“ gyártmányok gyári lerakata

IDEALWERKE

Berlin SO 33, Coepenickerstrasse 10/a.

BEOGRAD

Balkanska ulica 36.

SUBOTICA

4759

Pašićeva ulica 1.

kavörös volt a képe az ordítástól. Ugy látszik, kevés vevő jelentkezett.

*

Tizenöt lépésnyire a tett színhelyétől pedig ketten beszélgettek:

— Mi volt ez a csődület az előbb?
— Semmi. Valami szurkálás. Ötször hasbaszurtak egy ludasi legényt. Eppen az előbb vitték el a mentők...

(de jó)

Markovics Bogdán londoni tárgyalásai után sor kerül a vajdasági városok kölcsönakciójára

Szubotica városnak van a legtöbb ki'átása a kölcsönre

Beogradból jelentik: Markovics Bogdán pénzügyminiszter, mint azt a *Bácsme gyei Napló* már jelentette, Londonban tartózkodik, ahol folytatja a *Rot-schild*-csoporttal a kölcsöntárgyalásokat. A jugoszláv állami kölcsön ki'átásai az utóbbi napokban nagyon megjavultak és nincs kizárva, hogy a kölcsön kibocsátása már a legközelebbi hetekben meg fog történni a londoni és a newyorki tőzsdéken.

A *Bácsme gyei Napló* beogradi munkatársunk információja szerint abban az esetben,

ha a pénzügyminiszter londoni útját siker koronázza, akkor a vajdasági városok kölcsönesei is megjavulnak.

Egy előkelő pénzügyi szakember, aki az utóbbi időben sokat foglalkozott a vajdasági városok kölcsönügyével, kijelentette, hogy az utóbbi időben nagyon sok felé folytatott tárgyalásokat és az a véleménye alakult ki, hogy azok az amerikai pénzesportok, amelyek a vajdasági városok egyes képviselőivel kölcsöntárgyalásokba bocsátkoztak, meg akarják várni, hogy milyen lesz a kimenetele az állami köl-

csöntárgyalásoknak és akkor veszik föl a vajdasági városokkal a kölcsöntárgyalások fonalát.

A vajdasági városok közül talán Szuboticanak van a legtöbb ki'átása egy nagy kölcsön megkötésére, mert amint azt az amerikai és angol tőkésök beogradi exponensei már többször kijelentették,

Szubotica egy nagy kölcsön részére a legnagyobb garanciát tudja nyújtani.

Beograd városa és Zagreb városa is nagy türelmetlenséggel várják a londoni kölcsöntárgyalások befejezését, mert Beograd és Zagreb is csak az államkölcsön után kaphatnak pénzt. Szubotica városa tudvalevően kétféle kölcsönt szeretne kapni: egy rövidlejáratu és egy hosszú lejáratu kölcsönt. A rövidlejáratu kölcsön ötvenmillió dinárról szólna, a hosszú lejáratu kölcsön pedig kétszázmillió dinárt tenne ki. Sokat tárgyalnak Beogradban a vajdasági városok vízvezetési kölcsönéről is, de mint értesülünk, ez a kölcsön is csak akkor lesz aktuális, ha a nagy állami beruházási kölcsön már perfekttá válik.

Zagrebot árvizveszedelem fenyegeti

A Száva vízállása rohamosan emelkedik — Podsusednél kiöntött a folyó

A Muraköz is veszélyben van

Zagreből jelentik: Az állandó esőzések miatt a Száva vízállása rohamosan emelkedik. Egész Horvátországban és Szlovéniában, valamint az Alpokon egy hete állandóan esik az eső. A Száva mellékfolyói is áradnak. A Száva vízállása Zagrebnél kedden délben 150 centiméter volt és kedd estig két méterre emelkedett. A víz továbbra is emelkedik és

attól tartanak, hogy a Száva Zagrebnél kiönt.

Az árvíz 350-400 centiméter vízgasságnál óhatatlanul bekövetkezik és ha az esőzés még két napig tart és a víz ugyanilyen arányban emelkedik, akkor Zagreb egy része menthetetlen.

Az árvizeszedelmet Trnjánál várják, ahol még nem erősítették meg a töltéseket és félni lehet, hogy a gyenge töltések nem tudnak ellenállni a Száva hullámainak.

A zagrebi ármentesítő társulat minden előkészületet megtett az árvíz megakadályozására és nagy számú munkást vezényelték ki a veszélyeztetett területekre

A Szlovéniából érkező hírek is igen nyugtalanítóak, mert a vízállás egyre emelkedik. Podsusedről szintén riasztó hírek érkeznek.

Podsusednél a Száva kedden este kiöntött és jelentékeny kárt okozott a szántóföldeken.

Az elmúlt éjtel egész Szlovéniában erős havazások voltak.

Az osztréki tartományi választmány a dolnji-mihalováci szolgabírószágtól jelentést kapott arról, hogy

a Dráva Dolnji Mihalovácnál kilépett medréből.

A szolgabírószágtól gyorssegélyt kér. Az osztréki tartományi választmány tízezer dinárt szavazott meg a legszükségesebb kiadásokra.

Goricsánból érkezett jelentés szerint a Mura folyó is rohamosan dagad.

A Mura több helyen kilépett medréből és hateréz hold szántóföldet elöntött.

A vetés teljesen elpusztult. Több tanya is a víz alá került. Az állatállományban jelentékeny a kár. Draskovec, Do-

nji Vidovec, Donja Dubrava, Legrao községek mellett öntött ki a Mura és az egész Muraközt árvizveszedelem fenyegeti.

Csakovec szintén veszélyben forog. A hatóságok megtették minden intézkedést, hogy a további veszedelemnek elejét vegyék.

Szerdán reggel az osztréki főszebíróság kérte, hogy a noskovici-i és terezinai töltéseket erősítsék meg, mert azok igen elhanyagolt állapotban vannak és félt, hogy a Dráva áttöri a töltést.

Mihalko levelei a prágai törvénytörések előtt

Tanukihallgatások Vörösmarty Margit gyilkosainak bűnpörében

Prágából jelentik: Vörösmarty Margit gyilkosainak bűnpörében a tanuk egész sora vár még kihallgatásra, a szerdai tárgyaláson azonban az elnök a tanukihallgatások félbeszakításával előbb azokat a leveleket olvasta fel, amelyeket Mihalko Párisból írt Kassára Vörösmarty Margit anyjának, akivel közölte, hogy boldogok és jól érzik magukat. Az elnök megkérdezte Mihalkot, hogy mi célja volt ezekkel a levelekkel, amikor Vörösmarty Margitot már rég meggyilkolta. Az elnök kérdésére Mihalko a következőképp válaszolt:

— Igy kívánta Sikorszky és én meg elfogadtam tanácsát.

Ezeknél a szavaknál felugrott a vádlottak padjáról Sikorszky és ingerülten kiáltotta:

— Egy szó sem igaz! Hazudik!

Az elnök a kínos jelenetnek azzal vetett véget, hogy behívatta a terembe a tanuként beidézett Schramek volt törzskari kapitányt, aki vallomásában elmondta, hogy Mihalko mindig jó pajtás és áldozatkész barát volt. Ezzel szemben Stadler légióbeli törzskari kapitány tanuvallomásában kedvezőtlen képet festett Mihalko jelleméről. Elmondotta, hogy Mihalko jogtalanul viselte a kapitányi rangot és a légiónál sok csalást és visszaélést követett el. A főbb tanu is kedvezőtlenül vallott Mihalkoról, akiről elmondották, hogy mindenkitől kölcsönöket kért és azokat sohasem fizette vissza.

Tekintettel a tanuk nagy számára, a tárgyalás valószínűleg még napokig el fog tartani.

A bácskai tartomány kiküldöttjei visszaérkeztek magyarországi tanulmányutjukról

Jajsl Henrik és Gradjanski főmérnök a magyarországi utépítésről

Szomborból jelentik: Jajsl Henrik, a bácskai tartomány választmányi tagja és Gradjanski Péter, a tartományi építészeti hivatal főmérnöke hat napi magyarországi tanulmányutról kedden visszaérkeztek Szomborba.

Jajsl és Gradjanski a bácskai tartomány megbízásából utaztak Magyarországra a modern utépítés tanulmányozására. A magyar hatóságok részéről mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták őket. A budapesti mintavásáron megtekintették a kiállított modern gőz- és motorikus hengereket és a modern utak építéséhez szükséges legújabb gépeket. A mintavásár megtekintése után a Budapest—Székesfehérvár—nagykanizsai állami, a Budapest—Szentendre—visegrádi törvényhatósági és a Budapest—Balassagyarmat—losonci állami utakat járták végig, majd a Szob—Sághegy és Szob—Malomvölgy, Badaacsony, Tolna, Nagyulacs és Jala Apatiban levő levő kőhanyákat látogatták meg. A kiküldöttek résztvettek a magyar mérnök- és építészegylet által az Uránia-moziban rendezett sorozatos utügyi előadásokon, amelyeken Magyarország legkiválóbb szakmérnökei tartottak előadásokat és amelyeken Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter is megjelent.

Wegener Becskereken

Délután bejött a Rózsa-kávéházba. Egyedül jött, olyan otthonosan mozgott, mintha a Rózsa törzsvendége lenne. Az emberek első pillanathban nem is csodálkoztak, ők is mintha mindennap találkoznak volna vele: egy régi ismerős. Hiszen annyira ismeri mindenki és ő maga is annyira ugyanaz, akinek a filmről ismerjük — mintha kilépett volna a lepedőből. Vállán egy átvett felöltő, ferde kínai szemével, amelyekkel oly rémesen néz sokszor a moziban, most barátságosan, mondhatnám szelid alázattal néz körül. Szögletes, kubista arcán szelid mosoly, biztos, erőteljes léptekkel megy egy üres páholy felé, felöltőjét az ő közismert energikus mozdulatával veti egy szék karjára.

A következő pillanatban ezer szem néz felé. Az egész kávéház ismerős, de azért ünneplés tekintetét vet feléje, a távollevők felállnak, föl-alá sétálnak páholya előtt, hogy lássák.

— Wegener... ott ül... épp olyan... Nahát...

Wegener magánya nem hosszú életű — egy percig tart csupán. Kivülről népvándorlás indul befele: vagy harminc fiatal leány, gimnazisták, diáksapkában bonyomulnak, mint egy asszonyregiment, hogy megostromolják a nagy férfiut.

— Herr Wegener?...
Pár szót mond még és egy kis névjegyet, ceruzát től a meghökent színezz orra elé. A sok kis nő mind hasonló névjegyet lobogtat. Autogram... Wegener megadja magát és gépiesen írogatja a nevét a kis papírszeletekre:

Paul Wegener... Paul Wegener... Paul Wegener...

De a kis névjegyek nem akarnak elfogyni, Wegener fölneéz és látja, hogy többen vannak, mint kezdetben és az új lányok egyre jönnek végtelen tömegben. Az arcán egy pillanatra kiül a kétségbeesés, de csak egy percre; arca felölti az ismert kemény kifejezést, egy mozdulattal eltoja a névjegyek hullámozó sorát és szól:

— Pardon... nincs több időm... talán előadás után...

A lányok lehorgasztott fővel elvonultak. Pár német színész jön, beszélgetnek. Jön Wegener is, kis szöke szép asszony és Wegener elindul sétálni a korzóra feleségével. A korzón nagy az izgalom, az emberek utána sietnek, az előlmenők hátrafordulnak, összeütköznek egymással, sugnak, kiáltanak: Wegener! Wegener!

Este előadás a Szokolánum apró színpadán. Amilyen kicsi a színpad, olyan nagy a terem és az zsufolásig telve. Az obligát gomböstit nem lehetne leejteni. Fél kilencre volt hirdette az előadás, de már nyolckor szorongának a frakkos, szmokingos urak és hátalig dekoltált estélyi ruhás uridámák. Az örök későjárók ma félórával korábban érkeztek. Fél kilenckor még mindig százával jönnek, pedig már talpalattnyi hely sincs, a büffé, a ruhatár, a karzat, a folyosó is megtelt szmokingosokkal és dekoltáltakkal, százával állnak, kint még egyre jönnek új csapatok, senki se megy el.

A függöny felmegy, a tolongók zognak, az ülők püsszegnek. A diszlet: az ismert Becskereki műkedvelő diszlet, szegényes primitív. Két szereplő áll a színpadon, háttal a publikumnak, erősen néznek, behajolva valamit, egy láthatatlan beteg majmot, mint utólag kiderül. Szólnak egy pár szót, még mindig hátat fordítva a nézőtérnek, itt-ott még püsszegnek, végre az egyik megfordul: Wegener. Nagy darab ember, csukott, fekete selyem orosz bluz van rajta és rövid, ritkás, szöke szakállt visel.

— Wegener... — suttogják végig a termen, aztán beáll a feszült izgalom néma csendje és azontul megnémult, megmerevült, varázslatos csendben folyik az előadás.

Andrejev Leonid ötfelvonásos drámáját adják, a Gondolatot. Hatalmas drámai alkotás a Gondolat, nagyszerű tragikus alapötlete van, amely Karinty »Holnap reggel«-jét juttatja eszünkbe. Karintynál a hős a haláltól való félelem miatt a halálba akar menekülni, Andrejévnél az örülettől való félelemtől megőrül.

A darabot egyetlen szerep dominálja: a Wegeneré. Mintha csak Andrejev Leonid neki írta volna a Gondolatot. Wege-

ner mindent kihozott a szerepéből, ami kihozható, alakítása teljes, befejezett, hiánytalan. Hangjának csodálatos színezése és sokféle skálája, egyéni, kifejező, erőteljes mozdulatai, csodálatos arcjátéka és szemének pompás villogása: minden egy harmónikus, teljes, zárt egészet nyújtott. A nagy lelki emóciókat Wegener átélte és a nézőkkel is átélte. Félelmes volt, szörnyű és szimpatikus, ahogy Andrejev elgondolta, erős volt, bátor és nagy, akit azonban legyőz egy még nagyobb erő: egy szörnyű gondolat. Ezt a szerepet jobban eljátszani már nem lehet.

A többi szereplők játéka Wegener nagysága miatt eltörpült. Strassmann

kisasszony a fő női szerepben mutatott még legtöbbet. A többiek? Nem szükséges névszerint megemlékeznünk, kisebbek, jelentéktelenebbek voltak Strassmann kisasszonynál. Még szerencse, hogy Wegeneren kívül másnak alig jut szerep az egész darabban.

...Wegener elment, nem látjuk többé, egy este volt csak itt és egy életre szóló emléket hagyott Becskereken. Ezentul megint csak a filmen találkozunk vele és az élelmes mozisok máris gondoskodnak a vizionlátásról, mert csupa Wegener-filmet vettek fel műsoraikra...

Dr. Hesslein József

A forgalmi adót nem kötik le biztosítékul a külföldi kölcsönre

Letics államtitkár nyilatkozata az ipari szervezetek ülésén

Beogradból jelentik: Az ipari szervezetek központja szerdán kezdte meg tanácskozását Beogradban az ország gazdasági helyzetéről. A konferencián a kormány képviseletében dr. Letica Dusan államtitkár és a kereskedelmi minisztérium két osztályfőnöke vett részt.

Belloni Ignjat beogradi nagyiparos nyitotta meg az értekezletet és rámutatott a konferencia nagy fontosságára. Kijelentette, hogy a forgalmi adóról is nyilatkozni kell és ismerte a közgazdasági körök hangulatát, bizonyosra veszi, hogy a konferencia ez ellen a rendkívül népszerűtlen adónem ellen fog állást foglalni.

Ezután Csuresin Gyura olvasta fel jelentését a Népszövetség gazdasági szervezeteinek munkájáról. Beszél az országok közötti export-import különböző akadályairól, amelyek leküzdésére már több nemzetközi konferenciát tartottak, de nem sikerült teljes megegyezésre jutni. Rendkívül fontos volna, hogy bizonyos kereskedelmi és gazdasági jellegű törvényeket egész Középeurópában egyformán szövegezzék meg és a túlzott vámvédelem rendszeréről is le kellene mondani.

Dr. Gregorics központi titkár különö-

sen a forgalmi adó kérdésével foglalkozott. Ezt az adót, mint ismeretes, csak mint ideiglenes adónemet vezették be és a közgazdasági tényezők nagy aggodalommal nézik, hogy a pénzügyminiszter a forgalmi adót le akarja kötni a külföldi kölcsön biztosítékul és ezzel állandósítja ezt a nem modern és az életet megdrágító adónemet.

Letica Dusan államtitkár tett ezután nagyfontosságú kijelentést. Elmondotta, hogy a kormány jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a forgalmi adót megszüntesse, de megnyugtatta az értekezlet résztvevőit, hogy a pénzügyminiszter nem fogja lekötöni a forgalmi adóbevételeket a külföldi kölcsön biztosítékul. Reméli, hogy jobb időkben ezt a népszerűtlen adónemet megszüntethetik.

Belloni elnök kijelentette, hogy Letica nyilatkozata nem nyugtatja ugyan meg teljesen a közgazdasági köröket, amelyek a forgalmi adó haladéktalan eltörlését követelik, de az is nagy eredmény, hogy a kormány nem köti le a kölcsönre ezt az adót, amelyet így nem állandósítanak. Gregorics főtitkár az alkalmazottak adójáról beszélt, majd több referátum után az értekezlet folytatását csütörtökre tűzték ki.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, május 14: Délután három óraker ifjúsági előadás: *Graničari*, este nyolc óraker: *Svet*, Nušić-tól.

Kedd, május 15: Délután három óraker ifjúsági előadás: *Graničari*, este nyolc óraker: *Advokat Bolbek i njen muž*, francia vigjáték. (A Noviszad—oszi-jeki Nemzeti Színház vendégjátéka.)

— Grof Milán közoktatásügyi miniszter Zagrebban. Zagreből jelentik: Grof Milán közoktatásügyi miniszter, aki már két nap óta Zagrebban tartózkodik, szerdán meglátogatott több közoktatásügyi intézményt, majd Heinzl polgármestert kereste föl, akivel hosszasan tanácskozott.

— Jovanovics Joca volt külügyminiszter előadása Szubotican. Jovanovics Joca volt külügyminiszter, a földmives párt országos elnöke pünkösdkor Szubotica-ra jön és a Narodna Odbrana rendezésében előadást fog tartani Jugoszlávia külpolitikájáról. A volt külügyminiszter szubotici előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— A szubotici Vöröskereszt ülése. A szubotici Vöröskereszt egyesület csütörtökön délelőtt tizenegy óraker a jogi fakultás épületében levő hivatalos helyiségekben ülést tart, amelyen Manojlovics Melania urnő, a női bizottság elnöke tesz jelentést a bulgáriai földrendes-szujtotta lakosság segélyezésére indított mozgalom eredményéről.

— A szombori ipartestület díszelnökévé választotta Cvejanov György alpolgármestert. Szomborból jelentik: A szombori ipartestület rendkívüli közgyűlésén Cvejanov György alpolgármestert az egyesület örökös díszelnökévé választotta.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Nyugatról az eső szünésével igen hűvös és egyelőre szeles idő várható éjjeli fagygal.

— Hivatalvizsgálat a szubotici munkásbiztosító pénztárnál. Néhány nap óta a zagrebi országos munkásbiztosító hivatal két kiküldöttje, Korica Száva számtanácsos és dr. Gorisek jogi referens hivatalvizsgálatot tart a szubotici kerületi munkásbiztosító pénztárban. Az országos pénztár kiküldöttjei a helyszínen vizsgálják meg a pénztár múlt évi zárszámadásának és költségelirányzatának egyes tételait, valamint az ezekre vonatkozó összes számadási iratokat. A vizsgálat néhány hetet fog igénybe venni. Ennek a vizsgálatnak az eredményétől függ, hogy mikor kezdheti meg a pénztár a Palicsan létesítendő munkáskórház építésének munkálatait.

— Huszonnégy napja alszik egy dalmáciai asszony. Szplitből jelentik. A dalmáciai Kastel Gomilicán egy álomkóros megbetegedés vonta magára az orvosok figyelmét. Carev Anna harmincéves asszony huszonnégy napja állandóan alszik. Négy napig egyáltalán nem táplálják, de azóta az orvosok mestersegesen táplálják. Az orvosok álomkórt állapítottak meg. Zagreből több orvos és orvosprofesszor ment Kastel Gomilicára tanulmányozni az álomkóros nőt.

— Orkászserül szél tombolt Budapesten. Budapestről jelentik: Kedd este hatalmas zápor vonult végig Budapest felett, amit szerdán hajnalban óriási szélvihar követett. A reggeli órákban orkászserülé lett a szél, amely fákat csavart ki, kéményeket döntött le, megakasztotta a forgalmat és számos kisebb-nagyobb szerencsétlenséget okozott. Délelőtt még fokozódott az orkán, úgyhogy a szél elérte az óránkénti kilencvenkilométeres sebességet. A gyalogjárón életveszélyes volt a közlekedés, mert a háztetőkről szakadatlanul hullottak a cserepek. A mentők a nap folyamán több, mint száz esetben vonultak ki első segély nyújtásra, különösen a külvárosokba és Budára. A hatalmas szél délután két óra felé lassan elcsendesedett.

— Ismerkedési est a szubotici Népkörben. A szubotici Népkör új vezetősége szombaton este félkilenc óraker saját helyiségében vacsorával egybekötött ismerkedési estét rendez. Jegyek a Népkörben kaphatók.

— Eljegyzés. Rothstein Alma (Zagreb) és Gingold Sámuel (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A szubotici jogászegylet gyűlése. A szubotici jogászegylet csütörtökön, május 10-ikén este hét óraker a törvényszék 51. számú szobájában gyűlést tart. Gyorgyevics Jován titkár felhívja a tagokat, hogy a gyűlésen jelenjenek meg. A gyűlés tárgya az új lakástörvény ismertetése.

L. B. O. női barisnyák

Klein Jenőné, Noviszad, Vel.-Becskerek, Senta

— Csenőrök harca a szökevényekkel. Noviszadról jelentik: A sztarifutaki csendőrség szerdán egy több sebből vérző embert szállított be a noviszadi ügyészségre, Schnaderbeck Ferenc közművest, aki ellen kisebb jelentőségű ügyben folyik vizsgálat és aki ez elől csónakon átszökött Beocsinba. A csendőrség jelentése szerint Schnaderbeck, amikor a járőr utolérte és el akarta fogni, beretvával megtámadta Galovics Petar járőrvezetőt, mire ez és egy másik csendőr szuronnal védekeztek és megsebesítették. Az ügyészség Schnaderbeck Ferencet kórházban helyezte el.

— Dr. Cseremov György ellen megszüntették a fegyelmi vizsgálatot. Noviszadról jelentik: Dr. Cseremov György városi tisztviselő ellen két évvel ezelőtt fegyelmi vizsgálat indult, mert dr. Cseremovot feljelentették, hogy politikai gyűléseken vett részt. A vizsgálat eredményéről a fegyelmi albizottság szerdai ülésén dr. Prodanovics Mihály, városi tisztviselő főügyész tett jelentést és javasolta, hogy dr. Cseremov ellen szüntessék be a fegyelmi további lefolytatását, mert a vizsgálat folyamán egyetlen olyan momentum sem merült fel, amely a további eljárást indokoltá tenné. A bizottság egyhangulag magáévá tette az indítványt és dr. Cseremov ellen megszüntette az eljárást.

— Razzia Becskereken. Becskerekéről jelentik: Dr. Dimitrijevic Tihomir becskerei rendőrfőkapitány szerdára virradó éjszaka nagy razziat rendezett a város területén. A razzia során huszonegy foglalkozás nélküli egyént állítottak elő, akik ellen megindítják a kitoloncolási eljárást.

— Letartóztatott betörő. Noviszadról jelentik: Gaskó János kiszácsi földműves álkulescsal behatolt Szabados György lakására, ott feltörte a szekrényt és ellopott ezerhatszáz dinárt. A csendőrség letartóztatta és beszállította a noviszadi ügyészségre.

— A bácskai tüzoltószövetség gyűlése. A bácskai tüzoltószövetség vasárnap ülést tartott, amelyen Popović Dusan ügyvezető titkár beszámolt a szövetség ezévi működéséről. Az elnökség elhatározta, hogy az idel rendes közgyűlést június 29-ikén Koluton tartják meg, amikor az ottani testület zászlószentelését ünnepli. Az ülésen letartóztatott szabályokat és revízió alá vették a tagsági díjak megállapításának kérdéséről.

Bérmálási ajándékok

legnagyobb választékban 30% árengedménnyel 4152

KLEIN és FREYGANG

ékszer/sz és óras cégnél, Noviszad, Kralja Petra 20. Tessék meggyőződni!

— **Április 1-ével megszűntek a régi vármegyei árvászekék.** Beogradból jelentik: Korosec Antun belügyminiszter a napokban rendeletet adott ki a régi vármegyei árvászekék, köztük a hácskai és bánáti árvászekék likvidálásáról. A rendelet kimondja, hogy a hácskai és torontáltesemesmegyei árvászekéknek működő tisztviselők 1928 április 1 óta elbocsátottaknak tekinthetők. A rendelet a továbbiakban kimondja, hogy úgy a hácskai, mint a torontáli árvászekék április elsejével a beogradi tartományok hatáskörébe kerülnek. A beogradi tartomány azonkívül átveszi azoknak az árvászekéi ügyeknek az intézését is, amelyek tulajdonképpen a podunavskai tartomány illetékessége alá tartoznának. A városi árvászekék hatásköre a régi marad. A muraközi árvászekékre vonatkozó előírások továbbra is fennmaradnak.

— **A rossz időjárás súlyos károkat okozott a szőlőkben és a gyümölcsstermésben.** Az állandó esőzés és hűvös időjárás, valamint a helyenkinti éjszakai fagy és jégeső súlyos kárt okozott a vajdasági szőlőültvényekben, gyümölcsösökben és a vetésekben. A hideg idő miatt a korai barack és a szilva teljesen fönkrement. Jelentékeny kárt okozott a hideg a szőlőkben, cseresznyében és más korai gyümölcsben is.

— **Dr. Bíró Andor ügyvéd irodáját** Park Kralja Petra 10. sz. házba helyezte át. (Vasutállomás közelében.)

— **Csecsemőhullást a csárda mellett.** Sztarakanizsáról jelentik: Szerdán a kamizsai országuton levő csárda mellett egy csecsemő hullájára akadtak. A csendőrség a kisgyermek anyját Losonc Katica személyében kinyomozta és tartóztatta.

— **Váczy István építész mérnök irodáját** »Sever« motorgyár (Palički put) telepére helyezte át. Telefon: 584.

— **Tűz Sztarakanizsán.** Sztarakanizsáról jelentik: Az elmúlt napokban tűz pusztított Katkics Imre sztarakanizsai mézáró házában. A lángok az épületet teljesen elhamvasztották. A rendőrség a tüzeset után gyújtogatás gyanúja miatt őrizetbe vette Katkics Imrét, a ház tulajdonosát, aki ellen azonban a lefolytatott vizsgálat nem produkált bizonyítékot. Katkicsot szerdán már szabadlábra is helyezték.

— **Péntek esti istentisztelet a noviszadi zsidótemplomban.** A noviszadi zsidótemplomban május 11-ikétől fogva a péntek esti istentisztelet háromnegyed hét órakor kezdődnek.

— **Rummy-verseny Palicson.** Palicsfürdő igazgatósága szombaton és vasárnap este kilenc órai kezdettel a Kursalon terraszán rummy-versenyt rendez. A versenyre a helyszínen fogadnak el nevezéseket. A versenyt egységes játékszabályok alapján bonyolítják le. A győztes és a helyezettek az igazgatóságtól értékes tiszteletdíjat nyernek.

Minél rugalmasabb a pneumatik, annál gazdaságosabb a t. herautó üzeme! A Continental ólász légpneumatik egyesíti magában a legnagyobb rugalmasságot a legmagasabb teherbírással. Ezek a legtek. etesebb pneumatikok személy-, érzékeny áruk szállására és teherforgalomra 4461

Continental

— **A szentai vendég'ösök gyűlése.** Szentáról jelentik: A szentai vendég'ösök egyesülete szerdán Vass Nándor elnöke alatt nagygyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a vendég'ösök zagrebi országos egyesületének nagygyűlésére Vass Nándor, Máncics Borivoj és Für István vendég'ösöket küldik ki. A nagygyűlés követelménye a forgalmi adó elforrlesztését, a pálinkaregisztrák vezetésének megszüntetését és a túl magas illetékek leszállítását.

— **Baranyai Menekültek Gazdasági Egyesülete** folyó hó 13-ikán délelőtt tíz órakor fontos ügyben taggyűlést tart. (Bartalos-féle vendég'lo, Sokolska ul. 16. alatt.)

— **November 10 vagy november 13?** Ilyen című cikkünkbe, amely dr. Katafiec Mihovil szubotitcai ügyvéd igaztási pörének felebbviteli tárgyalását ismertette, sajnálatos sajtóhiba csuszott be. A hibásan szedett mondat helyes szövege a következő: Az indokolás szerint november 13. az a történelmi dátum, amelyet nemzeti ünnepnek tekintenek.

Fiatal, ügyes, jómegjelenésű **optikussegéd** kitérő bizonyítványokkal alkalmazást nyerhet s. hó 15-től kezdve **Benedek György** d'pomás optikus Novisad, Kr. Aleksandra 13. specialista szakfzetében 4732

— **Talált csecsemőhulla.** Noviszadról jelentik: A Kiszácsi-ucca 63. számú házban kedden ismeretlen csecsemőhullát találtak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Dr. Vécsei Jenőné** kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril i Metod 5. I. Tel. 539.

— **Cserkésznap Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Vasárnap május tizenharmadikán a noviszadi cserkészek cserkésznapot rendeznek, amelynek keretében a cserkészosztatok, fiúk és lányok felvonulnak Noviszad uccáin és a Kraljica Mária ut mentén cserkészszábot ütnek fel, ahol bemutatják a cserkészéletet.

Az állami osztálysorsjáték főhúzása május hó 7-től 28-ig tart. **A kihúzott sorsjegyek je. yzéké. még aznap délután megtekinthető**

BRISTOL

trafiknál Novisad, Željczitca ul. 27. Sorsjegyeket egész napon át adunk el és a kihúzottakat becsereljük. 4727

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** Dr. Oblát Henrik és dr. Blazzevac Pál szombori ügyvédek irodájukat Szomborban, Mite Popovića ul. (Apolló u.) 1. sz. alá helyezték át.

— **OLVASSA EL a »Delmond«-szappan hirdetését!**

— **Halálos szerencsétlenség egy osztrák malomban.** Osztrákról jelentik. Az osztrák Hendrich-malomban súlyos szerencsétlenség történt. Vaida István fűtő a gépek körül foglalatokodott és közben véletlenül megfogott egy gépszíjat. A szíj a forgató kerékhez dobta a munkást és a kerekek a felsmerhetetlenségig összeroncolták. Azonnal megállították a gépeket és kihúzták a szerencsétlenül járt munkást, de már nem lehetett rajta segíteni, mire kórházba szállították, meghalt.

— **Rogaška Slatina. Tempel-forrás.** A legjobb szénsav tartalmu asztali víz, elősegíti az emésztést. **Styria-forrás** gyógyvíz gyomor- és bélhurut ellen, a máj-, vese- és cukorbetegségek legjobb ellenszere. **Donat-forrás** legerősebb forrásvíz a bél, epekő, cukorbetegségek és elhízás ellen. Képvisele: Čeliković Testvérek Novisad. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

— **Akiknek a szívműködése gyenge,** erőködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a **Ferenc József** víz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SZÍNHÁZ
Szerelmi álom

A Noviszad-osztrák egyesített színház társulat vendégszereplése a Városi színházban

A két város nemrégiben egyesített drámai társulata kedden este egy négyfelvonásos drámát mutatott be a szubotitcai Városi Színházban. A szindarab szerzője: Koszorotov orosz, akiről mindaddig keveset hallottunk és ha hivatott-ságát a *Szerelmi álom* című darabbal akarnók felmérni, úgy mindjárt meg is állapíthatjuk, hogy méltán.

Ez a darab-szelcsend négy felvonásban. Nincsen drámai magja és már ezért sem teremheti meg az érdeklétés izet gyümölcsét, de nincsenek meglepetései, emberi kitérésai és cselekményének — ha van ilyen — még kiragadott részleteiben sem lüktet élő szív hangja.

Egy idealizmussal telített unatkozó fiatalember, akinek a régi receptnek megfelelő adagolásban természetesen vagyont is juttatott a sors, harminc napos próbaházasságra lép egy varietétekesnővel. A falun töltött négy mézes hét alatt a fiatalember végzetes nagy szerelemmel megszereti a bréttlidivát, aki a nagy érzelmét nem kevesebb hévvel viszonzza és pontosan harminc nap múlva mégis elválnak. Hogy miért? Ezt a jó Istenen és talán a szerzőn kívül senki sem tudja, legkevésbé pedig a közönség, amely pedig joggal várta az indokolást, a kissé önkényesen hangzó szerzői ítélet mellé. Két pompás ember, gazdagok, szépek, függetlenek, két ember, aki szereti egymást és mégis külön-külön indulnak utnak — mindkét-ten a sorvasztó reménytelenség felé — ehhez a keserű erzakumhoz szuggesztív, meggyőző használati utasítást vár a néző, mert enélkül — egyszerűen nem tudja bevenni.

A darab egyébként vontatottan indul és nehéz lélekzetekkel bandukol a »*sorry end*« felé. Koszorotov nemcsak hogy nem magyaráz, hanem analízissel sem bíbelődik, elhelyett disszonáns pathoszt és olyan szenvedélyt kapunk, amelynek lángja a színpadra lokalizálódik s nem perzsel a nézőtérben. Ebben a drámában nem nyílnak a meglepetések csapóajtajai nem muzsikál a feszültség, szavak, szavak és szavak csapnak csak össze, nem pedig lelkek.

A Szerelmi álmot egyetlen szerep deszkaszála hímálta az unalom mélységei fölött és ezen a deszkán egy nagyon rokonszenves színész nő. A nevét, komédiázik: *Tanhöfer-Brankovics Ivica*, akiben tisztabszedű, otthonos mozgású, tehetséges színész nő, aki életet vitt a színpad tablójába. *Manszvetova Lidia*, aki a női főszerep hálátlan mondataival küzdött, sokszínű művészetből adott izelítőt, az utolsó felvonás végjelenetében pedig kulturált hangú énekesnőnek mutatkozott. *Vučics Jelka, Jovanovics Leposzava* kis szerepeikben is fi gvelmet keltek. A férfi főszerepet *Martincevics Josz* játszotta. Alakítása inkább szónoki, mint színészi teljesítmény volt. A nagyon elegáns és szimpátiikus *Hladics Vatrosláv* sok kedvvel és tehetséggel szegődött a szerző szolgálatába.

A közönség ünneplő kedvvel tapsolta a lámpák elé a művészeket.

Debreceni József

— **A »Nebántsvirág« bemutatója.** Május 17-ikén, csütörtökön és 20-ikán, vasárnap kerül bemutatásra a Népkör színpadán a »Nebántsvirág.« A darab próbái serényen folynak és a szereposztásból következtetve az előadás nagy sikere várható. A főbb szerepeket N. Reményi Sári, Plukovics Manci, Gyénizse Ilus, Szabó Márton, Köhalmi Jenő, Salamon Béla, Várhegyi János, Csányi Lajos és Klein József játsszák. Jegyek a bemutatóra Krécsi könyvkereskedésben válthatók előre.

— **A párisi Opera Comique tagjai** Beogradban fognak vendégszerepelni. Beogradból jelentik: Május hónapban háromnapos vendégszereplése Beogradba jönnek a párisi Opera Comique tagjai. Első előadásuk május huszonkilencedikén lesz, amikor a Manon-t fogják bemutatni, a következő két estén a Carmen és Werther című operák kerülnek előadásra. A vendégszereplő társulatban Lapeltrier, a híres párisi tenorista is Beogradba érkezik. A világhírű operatársulat vendégszereplését országszerte nagy érdeklődés és várakozás előzi meg

TŐZSDE

Zürich, május 9. (Zárlat.) Beograd 9.1325, Páris 20.42, London 25.3225, Newyork 518.90, Brüsszel 72.45, Milánó 27.34, Amsterdam 209.30, Berlin 124.13, Bécs 73, Szófia 3.745, Prága 15.38, Varsó 58.15, Budapest 90.635, Bukarest 3.20.

Zagrebb május 9. (Zárlat.) London 276.95—277.75, Newyork 56.70—56.90, Genf 1093.50—1096.50, Milánó 298.34—300.34, Berlin 1358—1361, Bécs 798—801, Prága 168.04—168.84, Budapest 99125—99425.

— **Szentai gabonaárak, május 9.** A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 355 dinár, tengeri morzsolt 300 dinár, takarmányárpa 260 dinár, zab 280 dinár, rozs 320—330 dinár, köles 300—310 dinár, muharmag 700—720 dinár, heremag 2200 dinár, bab 340—350 dinár, burgonya 170—180 dinár, őrlemények: 0-ás liszt 535 dinár, 0-ás liszt g 535 dinár, kettős főzöliszt 515 dinár, ötös kenyérliszt 485 dinár, hetes 355 dinár, nyolcas 270 dinár, korpá 260 dinár, konkolydara 280 dinár. Irányzat: változatlan. Kinálat, kereslet: csekély.

— **Szombori terménytőzsde, május 9.** Buza bácskai vasut 357.50—362.50, rozs bácskai vasut 71—72 kilós 330—340, zab bácskai vasut 257.50—262.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 290—295, takarmányi 63—64 kilós 300—305, tavaszi 65—66 kilós 320—325, tengeri bácskai vasut 292.50—297.50, bab fehér nem válogatott 5—6 százalékos 360—370, fehér válogatott 390—400, lisztek: 0gg 475—495, 0g 475—495, kettős 450—470, ötös 430—450, hatos 400—420, hetes 340—360, nyolcas 240—250, korpá finom 230—240. Irányzat: változatlan.

— **Noviszadi terménytőzsde, május 9.** Buza bácskai 77—78 kilós két százalékos 360—362.50, bánáti 78—79 két százalékos 355—357.50. Árpa 315—320. Zab bácskai 262.50—267.50, szeremi 262.50—267.50. Tengeri bácskai 295—300, bánáti 297.50—302.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 487.50—497.50, kettős 467.50—477.50, ötös 447.50—457.50, hatos 425—435, hetes 350—360, nyolcas 240—245, korpá jutazásokban 232.50—237.50. Bab fehér 410—420.

— **Budapesti gabonatőzsde, máj. 9.** A gabonatőzsdén az időjárás miatt az irányzat szilárd. A készárúpiacra a buza, rozs és tengeri 10—30 fillérrel drágult, a határidőpiacon az áremelkedés még nagyobb, főleg a tengerinél, amit tőzsdéi hírek szerint jugoszláv számlára vásárolnak. Hivatalos árfolyamok pengő értékben a határidőpiacon: Buza májusra 33.80—34.16, zárlat 34—34.02, októberre 31.72—31.88, zárlat 31.84—31.86, márciusra 33.78—33.86, zárlat 33.82—33.84, rozs májusra 31.60—31.70, októberre 27.86—28, zárlat 27.96—28, márciusra 29.80, zárlat 29.82—29.86, tengeri májusra 28.30—28.60, zárlat 28.58—28.60, júliusra 29.20—29.34, zárlat 29.28—29.30. A készárúpiacra: Buza 34.05—35.15, rozs 31.55—31.80, árpa 30—31.25, sörárpa 32—35, köles 30—31, tengeri 28—29.20, zab 33.10—33.80, korpá 24—24.25.

— **Budapesti értéktőzsde, május 9.** Magyar Hitel 84.7, Osztrák Hitel 52.3, Kereskedelmi Bank 113.75, Magyar Cukor 195, Georgia 15.4, Rimamurányi 109, Kőszén 81.3, Bródi Vagon 37.4, Beocsini Cement 273, Nasicí 184, Ganz Danubius 172, Ganz Villamos 144, Atheneum 34.25, Nova 53.2, Levante 26.7, Pesti Hazai 214. Irányzat: barátságos.

Vízállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 339 (+14), Apatin 434 (+18), Bogojevó 442 (+20), Vukovár 358 (+20), Palánka 338 (+21), Noviszad 342 (+16), Zemun 348 (+12), Szmederevó 408 (+10), Orsova 334 (—2). Lráva: Oszijek 340 (+6). Száva: Mitrovica 427 (+15), Beograd 292 (+14), Tisza: Bacséj 256 (+2), Titel 362 (+10).

KINTORNA

— Nem, barátom, én többet nem fizetem a biztosítási díjat. Három éve vagyok maguknál baleset ellen biztosítva és még nem történt semmi bajom. Most inkább megpróbálkozom egy másik biztosítótársaságnál!

*
A trafikosnő megbotránkozva mondja egy urnak, aki mindennap bejön az üzletébe rágyújtani:

— Bocsánat, uram, ez sok egy kicsit. Ön már két hete mindennap bejön ide, levágja a szivarja végét, rágyújt, nem vesz semmit és elmegy. Ez egy kicsit különös egy idegentől.

— Mi az, hogy idegen? Két hete mindennap bejövök.

*
— És hogy ismerkedett meg nagyszámú asszonyom a második férjével?
— Ó, az roppant romantikus volt. Az autójával elgázolta az első férjemet.

FILM

Nagy Kató második filmje Szuboticán

A „Sandgräfin“ bemutatója a Lifka Moziban

Időrendben a harmadik filmje Nagy Katónak a »Sandgräfin«, amely azonban Szuboticára hamarabb jutott el második filmjénél, az »Égő hajó«-nál. Ebben a filmben már a darab hősnőjével körülbelül egyenlőrangú nagy szerepet játszik a szuboticiai származású berlini filmszínésznő, alakítása azonban túlnő szerepének keretein is és kiemelkedik az egész együttesből. Szuboticán csak nemrég mutatták be Nagy Kató első filmjét, amelyben kis epizódszerepben feltűnt. Teljesen érthető, hogy bemutatkozása után olyan hamar vezetészerepet bíztak rá, holott csak az tudja ezt a sikert igazán méltányolni, aki ismeri azt a példátlan túlekedést, amely a Film bálványá körüli folyik.

Jószemű filmember volt az, aki Nagy Katót Berlinben felfedezte. Kevés olyan friss és őrde tehetség szerepel ma filmen — beleértve a filmgyártás eldorádóját, Amerikát is — mint ez a fiatal szuboticiai lány, aki egyik napról a másikra méltán lett az egyik legelismertebb német filmprimadonnává. Talán naivákban a legszegényebb a film és Nagy Katóban a csitri-szerepkörnek olyan eredeti talentuma és izgalmasan érdekes egyéniségű betöltőjét nyerte a film, ami valóban nyereség. A legnagyobb elismerés talán az, ha azt mondjuk, hogy Nagy Katót nem lehet egyik filmprimadonnához sem hasonlítani, mert teljesen eredeti tehetség, aki önmagát adja, a maga rendezői bilincsekbe nem verhető zabolátlan jókedvét, fiatalágát és ellenállhatatlanul bájos lány-voltát.

Emellett azonban Nagy Kató tehetséges színésznő máris. Minden mozdulata, szemének pajkos nevetése, derűtséget kiváltó grimaszai és gesztusai mindig a legtermészetesebben és legkövetlenebbül hatnak, holott látszik, hogy most már öntudatosan csinál mindent, az igazi film-tehetség nagyszerű kifejező-erejével.

Maga a film Kunt Hamsunra emlékeztető miljöjével és hangulatával érdekes, csupán az elején zavaros egy kissé és nehezen indul. Meséje azonban nem a megszokott sablon és nagyon hatásos, az a rejtelmesség, amely egész az utolsó jelenetekig felfokozza az izgalmas érdeklődést. A film rendezőjének néhány figyelemreméltó, finom ötlete van, amelyek frappánsan hatnak. A fotográfiák

művészek és nagyon szép háttérrel adnak mindig a játéknak. A szereplők: az érdekes és teltséges Christa Fordy, a férfias Jack Trevor, a regényekből megélevenedő Paul Ottó, a markans Klein-Rogge, a mulatságos Brausewetter és a többiek is kitűnő kabinetalakítást adnak. A Lifka-moziban csütörtöktől kezdve színrekerülő film igazi nagy sikerét

azonban nemcsak itt, a női főszereplő szülővárosában, hanem mindenütt Nagy Kató eredeti tehetsége és pompás alakítása fogja megszerezni. Ezután a szerepe után most már igazán érdeklődéssel lehet várni Nagy Kató további fejlődését és művészi pályafutásának kiszámíthatatlanul gazdag lehetőségeit.

László Ferenc

SPORT

A VSC lemondta

a Szuboticiai Sport elleni mérkőzését

A vrbászi csapat helyett a Sport a Noviszadi AK-t látja vendégül
A Szombori ZsAK is lemond a szuboticiai vasutasok javára

Vasárnap kellett volna lejátszani az idei bajnoki szezon, utolsó két mérkőzését, azonban lemondások következtek. — Hír szerint — mindkét bajnoki mérkőzés elmarad és így a bajnokság befejezetnek is tekinthető.

Vasárnap a VSC-nek a szuboticiai Sporttal Szuboticán kellett volna játszania, de a vrbásziak lemondták a Sport javára, amely így küzdelem nélkül jutott a két ponthoz. A lemondás követke-

tében program nélkül maradt volna Szubotica, azonban a Sport vezetősége meg egyezett a Noviszadi AK-kal, amely vasárnap a szuboticiai városligeti pályán vendégszerezni fog.

Hír szerint lemondta vasárnapi mérkőzését a Szombori ZsAK is. A Szombori ZsAK-nak a szuboticiai ZsAK-kal kellett volna játszani, de a lemondása folytán a két pontot a szuboticiai vasutasok javára fogják igazolni.

A Szand nem akarja tudomásul venni a Bácska lemondását

Az alszövetség utján akarja kötelezni a Bácskát a mérkőzés lejátszására

A SzAND és a Bácska találkozása mindenkor a legnagyobb és legizgalmasabb sport attrakciója volt Szuboticának. A két rivális csapat mérkőzésén sokszor nagyobb számú közönség vett részt, mint külföldi csapatok vendégszereplése alkalmával és ez történt a hajnokság őszi fordulóján is, noha az exbajnok már akkor is visszacső formát árult el. Ősszel a Bácska volt a pályarendező és így tekintélyes bevételhez jutott, míg most a SzAND rendezte volna meg a mérkőzést. Az alszövetség a bajnoki meccs terminusát május 13-ikában állapította meg, azonban néhány nappal ezelőtt a Bácska vezetősége — mint ismeretes — lemondott a SzAND javára.

A SzAND a lemondás következtében

Jugoszlávia futballesapata nem vesz részt az olimpiádon

Viszálykodások a JNS és a beogradi olimpiai bizottság között

Zagrebból jelentik: A jugoszláv futballszövetség szerdán plenáris ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy

Jugoszlávia reprezentatív csapatát nem küldik ki az olimpiára.

A szövetség ezt a határozatot azzal indokolja, hogy nincs pénze, a kormánytól nem kap segélyt a kétszáz ezer dináros költség fedezésére és az erre vonatkozó gyűjtések eredménye nem elégséges.

A szövetségnek ez az állásfoglalása, hír szerint, összefügg azokkal a viszálykodásokkal is, amelyek közte és a beogradi olimpiai bizottság között felmerültek. Zagrebben ugyanis van egy szö-

vetségi közti olimpiai bizottság, amelyben minden sportág képviselve van és amelyet a nemzetközi olimpiai bizottság is elismert, azonban nemrég Beogradban is alakult egy olimpiai bizottság.

Ezt a bizottságot a szövetség nem akarja elismerni.

Érdekes, hogy a beogradi bizottság ki is eszközölt a kormánytól háromszáz ezer dinár segélyt, azonban a szövetség még az esetben sem enged ki a válogatottat az olimpiaszra, ha ezt a háromszáz ezer dinárt a rendelkezésre bocsátják.

A viszálykodásnak előreláthatólag még érdekes fejleményei lesznek.

Romániai és magyarországi turára indul a szuboticiai bajnokcsapat

Vajdasági egyesületek részéről is több meghívást kapott a Szand Szuboticán a közeljövőben az Ujpest és az osztrák Gradjanszki fogják vendégszerezni

A szuboticiai bajnokcsapatra, amely egyre nagyobb fejlődést áru el és már nem csak idehaza, hanem a külföldön is jónevet szerzett, az idei nyári szezonban nagyobb feladat vár.

Két nagyobb turát kell lebonyolítania a SzAND-nak: egyet Romániában, egyet pedig Magyarországon, azonkívül több olyan meghívásnak is eleget kell tennie, amelyek vajdasági egyesületek részéről érkeztek.

A SzAND természetesen valamennyi meghívást elfogadta, de a vezetőség ügyelt arra is, hogy Szubotica se ma-

radjon program nélkül és több olyan meglepetést tartogat, amelyek a legnagyobb mértékben megérdemlik a közönség érdeklődését. A vendégszerezések sorozatát a SzAND Osztrákban fogja megnyitni, ahol május 13-ikán a Gradjanszki lesz az ellenfele.

Május tizenkilencedikén pedig megkezdődik a romániai tura, amelynek első állomása Temesvár.

Temesváron május 20-ikára és 21-ikére a Banatul kötötte le és valószínűleg a temesvári mérkőzést

egy aradi fogja követni, az erre vonatkozó tárgyalások azonban még nem jeleződtek be.

Május 27-ikén és 28-ikán Szegeden vendégszerezni fog a SzAND.

Itt első nap a Bástya fogadja, míg a második napon egy másik szegedi csapat lesz az ellenfele. Az ezt követő napokon Kecskemét és Kiskőrös kezdett tárgyalásokat, amelyek előreláthatólag szintén eredményesen fognak befejeződni.

Junius 4-ikén a Sztaribecseji Szoko meghívásának tesz eleget a bajnokcsapat, míg junius 10-ikén Szomborban vendégszerezni fog a Szombori Sport jubileumán.

Junius tizenhetedik Szuboticára, ezen a napon

az osztrák Gradjanszki ad revánst a SzAND-nak.

A következő vasárnapon, junius huszonnegyedikén szintén Szuboticán ad programot a SzAND, amennyiben

vendégül látja az Ujpest kitűnő legerőségét,

amely természetesen ezúttal is, legjobb csapatát küldi Szuboticára.

Az Ujpesti mérkőzés után a SzAND folytatni fogja magyarországi turáját és junius huszonnegyedikén utazik Miskolcra, ahol

junius 29-ikén és július 1-én az Atilla látja vendégül.

A turák lebonyolítása után sor kerül több kiváló külföldi csapat szuboticiai vendégszerezésére, a tárgyalások már folynak, azonban azt, hogy melyik csapatok lekötéséről van szó, az egyesület vezérkara a legnagyobb titokban tartja azt meglepetésnek szánja.

Értesülésünk szerint, a SzAND mindenhol a legjobb együttesét viszi és szerepeltetni fogja új játékosait is, akiket a gyenge pontok megerősítésére szerzett be.

A finnek le akarják mondani Zagrebben a döntőt

Az állandó esőzés elkedvetlenítette a finn tennisezőket

Zagrebból jelentik: Az állandó esőzés miatt még mindig nem tudták lejátszani a finn-jugoszláv tennismérkőzés döntőjét. Szerdán jégeső esett Zagrebben és így a pályák is megrongálódtak. A finnek annyira elkedvetlenítettek a rossz időjárás, hogy a döntőt le akarják mondani.

Május 10. és 11-ikén Zagrebben barátságos mérkőzést játszanak a belga tennisezők, akik Romániából utaznak át Jugoszlávián, hazafelé.

A Szombori Szoko Noviszadon. A Szombori Szoko vasárnap Noviszadon fog vendégszerezni, ahol az OSKV lesz az ellenfele.

Elhalasztották a noviszadi lövészversenyeket. Noviszadról jelentik: A Péter trónörökös nevét viselő vajdasági lövészverseny május hetedik és május tizenharmadiki lövészversenyek tekintetével a kedvezőtlen időjárásra, május 20-ikára, vasárnapra, illetőleg május 24-ikére csütörtökre halasztották el.

Jókai Mór

a legnagyobb magyar mesélő írásai ifjkorunk legszebb olvasmánya volt. A felnőtt ember legszebb érzése az ifjkorára való visszaemlékezés és Jókai regényeit olvasva belemerülhetünk ifjúságunk legszebb emlékeibe.

Ujból kaphatók:

Mire megvénülünk ..... 66.— din.
Politikai divatok ..... 60.— «
Szegény gazdagok ..... 84.— «
Janicsárok végnapjai .... 100.— «
Köszívű ember fiai I.—II. 160.— «
Az új földesur ..... 80.— «
Egy az Isten I.—II. .... 140.— «
Egy magyar nábob I.—II. 128.— «
Névtelen vár ..... 120.— «

Megrendelhetők

a Minerva r. t. Subotica könyvosztályában

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Felelősek-e a temetkezési egyesületek vezetői a befizetett összegekért?

Dr. Milics Ivó egyetemi tanár válasza dr. Kellert Benőnek

Dr. Kellert Benő a Concordia temetkezési egyesület jogi természetéről és az igazgatósági tagok felelősségéről adott véleményem kritikájában letér ennek az esetnek pontosan megjelölt területéről és ezért szükséges, hogy bírálatára válaszoljak.

Egy egyesületről és egy konkrét esetről van itt szó. A vélemény kikérésére a Concordiának az adott alkalmat, hogy egyik tagja követelte, hogy az egyesület mint olyan, szolidárisan néhány vezetőségi tagjával, térítse vissza a befizetett járulékok összegét. Ennek a tagnak feljelentése szövege szerint így hangzik:

»A Concordia temetkezési egyesület valójában, célja és alapszabályai szerint szövetkezet volt és mindenben a kölcsönös biztosító társaságok fogalma alá esik a kereskedelmi törvény 223. paragrafusa értelmében. Az alperes egyesület működése teljesen törvényellenes volt, mert mint olyan vállalat, amely biztosítási ügyletekkel foglalkozott, köteles lett volna a kereskedelmi törvény 453. paragrafusa értelmében igazolni, hogy rendelkezik legalább kétmillió dinár alappal. Azonkívül az egyesületnek kötelessége volt cégét a kereskedelmi regiszterben jegyeztetni. Az alperesek mindezt elmulasztották és minthogy az alperes egyesület vezetőiként jártak el, felelősek a keresk. törvény 228. szakasza és az általános jogszabályok értelmében egyenként és egyetemlegesen az egyesület minden kötelezettségéért, tehát azért is, hogy nekem visszatérítsék mindazokat a járulékokat, amelyeket sine causa befizettem és amelyeket nem vagyok hajlandó tovább fizetni, mert alapos vesztély áll fenn, hogy különben elveszítenék mindent, amit befizettem».

Engem arról kérdeztek meg, hogy ez, az így megformázott és megindokolt kereseti kérelem jogilag megalapozott-e, vagy sem. Azt válaszoltam, hogy nem és ennél a véleményemnél megmaradok dr. Kellert Benő válasza után is. Minden máshoz nekem semmi közöm.

Milyen jogi alapon áll a felperes kérelme? Azt állítja, hogy az igazgatóság tagjai kötelesek visszatéríteni neki a befizetett járulékokat azért, mert elmulasztották az egyesületet cégjegyeztetni. Tehát kötelezettségük egy mulasztásuk következtében állt eő. A mulasztás azonban csak akkor lehet kötelezettség okozója, ha valaki olyasvalamit mulasztott el, amit a törvény vagy szerződés értelmében meg kellett volna tennie. Kötelesek voltak-e a Concordia vezetői tagjai az egyesületet cégjegyeztetni? Nem, mert csak kereskedelmi vállalatok, kereskedelmi társaságok, kereskedelmi szövetkezetek cégjegyzéskötelesek, a Concordia pedig ezek közül egyik sem, amit az első cikkemben bővebben bizonyítottam, hanem magánjogi egyesület, amelyre a kereskedelmi törvény nem vonatkozik. Dr. Kellert Benőnek az a megjegyzése, hogy a Concordia azért nem szövetkezet, mert nincs bejegyezve, ha nem vice, akkor olyan hiba, amit a logikában *histeron proteron*-nak neveznek. Hát a Pórgári Kaszinó azért nem szövetkezet, mert nincs cégjegyezve? Nem azért, hanem azért, mert alapszabályai és céljai szerint nem szövetkezet, márpedig az alapszabályok az egyedüli forrása egy

egyesület jogi természete megítélésének.

A vezetőség tagjainak felelőssége tehát absztrakt értelemben sem áll fenn. Hol van még viszont a másik, objektív eleme a kötelezettségnek, a kár, amelyet a mulasztás következtében a felperes szenvedett? A felperes csupán fél attól, hogy a jövőben károsodás érheti. Azonban kártérítést csak akkor lehet követelni, ha a kár már beállt.

Miután nyilvánvalóan nincs alapja kártérítési keresetnek, a felperes a sorok között egy másik alapot tüntet fel: az ok nélküli fizetést. *Condictio sine causa*: olyan kereset, amellyel valaki követeli visszatérítését annak, amit alap nélkül, kötelezettség nélkül, cél nélkül adott; az alap, kötelezettség, cél vagy sohasem állt fenn, vagy fennállt s azután megszűnt. Így követelik például a hozomány visszafizetését, ha a házasságkötésre nem került sor, vagy a házasság megszűnt. Az általunk tárgyalt esetben nincsenek meg ezek az előfeltételek. A felperes nem cél nélkül fizetett, hanem éppen azért, hogy elérjen bizonyos célt; nem alap nélkül fizetett, hanem a befizetéssel kötelezettségnek tett eleget, amit önként vállalt a szerződéssel (alapszabályokkal), amikor az egyesületbe belépett és amiért az egyesülettől ellenszolgáltatást kell kapnia, azaz a biztosítási összeget halál esetén, vagy pedig a maga részét az egyesületi vagyomból, ha az egyesület előbb megszűnik. A felperes azt akarja mondani, hogy miután a Concordia nincs cégjegyezve, az egyesület nem létezik és így ő a levegőbe fizetett. De ha a Concordia nem létezik mint szövetkezet, mégis megvan mint másfajta egyesület, amelyben pontosan megszabott jogai és kötelezettségei vannak az egyesületi tagoknak. Járulékaik nincsenek az egyesületi pénztárban, hanem kiosztva az elhalt tagok kedvezményezettjeinek és ha a felperes alap nélkül fizette be járulékait, akkor a Concordia is alap nélkül fizette ki az esedékes segélyeket és visszakövetelhetné a kedvezményezettjeitől. Csakhogy nem követelheti vissza, mert amikor azokat kifizette, csupán kötelezettségét teljesítette épügy, mint a felperes, mikor a segélyekhez hozzájárult befizetéseivel.

A temetkezési és hasonló egyesületek lehetnek kereskedelmi alapon megszervezve. Szó volt már az ilyen szövetkezeti típus (Croatia) esetéről. De az ilyen egyesületeknek meg is van a kereskedelmi jellege. Ezekben két tagcsoport van, amelyeknek érdekei ellentétesek, amelyek egymásra spekulálnak: az egyik csoport a vállalkozók, alapítók, akik nem felelősek a társaság kötelezettségeiért. Az ilyen társaságok kereskedelmi vállalatok és ezekre vonatkoznak a Kuria döntvényei, amelyek biztosítási vállalatokról beszélnek. A Concordia nem ilyen egyesület: vezetősége egyesületi tagokból áll, akik egyenlők az összes többi tagokkal és akiket a többi tagok megbíztak az ügyvezetéssel. Azért az ügyvezetés határain belül felelősek az olyan cselekményekért, vagy mulasztásokért, amelyekkel az egyesület, vagy egyeseket megkárosítottak. Dr. Kellert Benő a rossz szándékú és büös cselekmények egész halmazáról beszél, amiket a vezetőség tagjai követel el. A feljelentés egyetlen

ilyen cselekményt sem említ, nekem pedig a feljelentés alapján és nem újságcikkek állításai alapján kellett véleményemről mondanom.

Ez a feljelentés jogilag ugyanolyan alaptalannak és különösnek látszik, mint az, amellyel nemrég foglalkozott a szubotikai bíróság s amelyben egy férj a házasság tartama alatt kérte felesége kilakoltatását a közös lakásból. S az

érdekelteknek csak azt a tanácsot adhatom, hogy folytassák a járulékok befizetését. Nincs biztosabb módja a befizetett pénz elvesztésének, mint az, hogy abbahagyják a befizetéseket. Ha valamely vezetőségről hűtlen kezelés derül ki, akkor bünyügi felelősségrevonás következik és akkor a befizetéseket a bünyösök teljes vagyonával fogják biztosítani.

Az utódállamok véglegesen rendezik a háboru előtti adósságokat a római konferencián

Az utódállamok delegátusai május 2-ikán konferenciára ültek össze Rómában a háboru előtti adósságok rendezése céljából. Az európai tőzsdék már napok óta reagálnak erre az eseményre és az ezüstjáradékok és prioritások árfolyamai némi emelkedést mutatnak. A tőzsdék tehát optimiztikusak, amár eddig a kötendő megállapodások részletei nem szivárogtak ki. Pénzügyi körökben az eshetőségeket a következőképpen ítélik meg:

A papír- és aranyjáradékokra a békeszerződések az utódállamok számára kötelezővé teszik az új valutákban való konvertálást. Mindegyik utódállam köteles a papír- és ezüstadósságokat azon a kurzuson átvenni, amelyen 1919-ben a régi osztrák-magyar koronát kicserélték. Eszerint 100 régi korona névértékű járadékok fejében az egyes államok a következő névértékben lennének kötelesek új kötvényeket kibocsátani:

Jugoszlávia 25 dinár,
Ausztria 100 osztrák korona, vagy 1 garas,

Magyarország 100 magyar korona, vagy 0.80 fillér,
Csehszlovákia 100 cseh korona,
Lengyelország 75 lengyel márka,
Románia 50 lej,
Olaszország 60 lira.

Az egyes államok terhei között való aránytalanság tehát igen nagy. Ennek következtében új megegyezésre van szükség. A beváltást az utódállamok előreláthatólag egyesíteni fogják és egymás között számolnak majd el a teherviselési kvótáról. Az aranyra és nemes valutára való szülő kötvények beváltási kulcsát az utódállamok tudvalevőleg már évek előtt az innsbrucki és gráci konferenciákon rendezték. Az aranyjáradékok beváltási kulcsát 32, a valutakötvényekét 27 százalékban állapították meg. Jugoszlávia és Románia azonban ezeket az egyezményeket nem ratifikálták, úgyhogy a mostani római konferencia ezeket is újra tárgyalás alá veszi. Pénzügyi körökben remélik, hogy a római tanácskozások meg fogják hozni a háboru előtti adósságok végleges rendezését.

Külföldi kölcsön mellett belső kölcsönt is fel akar venni a kormány

A Seligmann-csoport garantálná a belső kölcsönt

Beogradból jelentik: A Narodna Banka jogi képviselője az elmúlt héten a hágai bíróság előtt aláírta a Szerbia háboru előtti adósságainak a rendezéséről szóló megállapodást. A szerb háboru előtti adósságok rendezése azért is rendkívül fontos volt, mert enélkül a külföldi kölcsön egyik feltétele nem lett volna perferkuálható.

Novakovics Dragoljub a Narodna Banka igazgatója Londonban tartózkodik, ahová magával vitte a dinár stabilizációról szóló törvényjavaslatot, azonban arról, hogy a kormány javaslata Londonban milyen fogadtatásban részesült, még nem informáltak a nyilvánosságot.

Az egész kölcsönügy állásáról egy rendkívül beavatott pénzügyi szaktekinetély a következő felvilágosításokat közli: — Az állami Jelzálogbank vezérigazgatója Beogradban tárgyalásokat folytat az amerikai Seligmann csoporttal. Ez a bankcsoport az elmúlt esztendőben 12 millió dináros kölcsönt adott a banknak.

A jelen pillanatban a Seligmann csoport egészen más szerepkört fog betölteni, mégpedig át fogja venni a Postatakarékpénztár szerepét

és a felveendő nagy belső kölcsönt fogja garantálni. Szóval amint az elmúlt esztendőben a Seligmann által adott 12 millió dollárt a postatakarékpénztár garantálta, most az Uprava Fondova által a felveendő belső kölcsönt a Seligmann csoport fogja garantálni

— Ebben a kérdésben nem ez a fontos, sokkal fontosabb a belső kölcsönnek a terve.

A belső kölcsönre irányuló tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy már állítólag nyomják is azokat a feltételeket, amelyben az ország népét részjegyek jegyzésére szólítják fel.

Érdekes, hogy ezeket a tárgyalásokat éppen abban az akcióban folytatják a mikor már a jugoszláv közvélemény meg volt győződve arról, hogy a pénzügyminiszter a kész kölcsönrel jött haza az országra.

A belső kölcsönre vonatkozó hírek Beogradból szinte hihetetlenül hangzotak. Komoly politikusok egyáltalán nem akarták elhinni, hogy még belső kölcsönről is szó lehet. Az olyan az utóbbi időben ezek a hírek több oldalról megerősítést nyertek.

Az Uprava Fondova a Seligmann csoporttal olyan irányu tárgyalásokat is folytat, hogy egy 2 millió dolláros építési kölcsönt vegyen fel. Ezt a kétmillió dollárt azután ismét építkezési kölcsönök adására használnak fel.

Az Uprava Fondova felhívásai már meg is jelentek és magánosok ismét kaphatnak építkezési kölcsönöket.

A Seligmann csoporttal azonban más irányu tárgyalások is folynak. A kormány a pancsevói rét szarítási munkálataira is kölcsönt akar felvenni, mert a német vállalkozók már hozzáláttak a hidépítéshez és a rétlecsapolás nélkül nem lehetne a hidat megközelíteni.

Építkezési kölcsön felvételét kéri a várostól a szubotici lakás- építő bizottság

A szubotici lakásépítő szövetség most nyújtotta be memorandumát a városi tanácshoz. A memorandumban rámutat arra, hogy a lakáshiány Szuboticián elviselhetetlen méreteket öltött és ezen csak kis- és közép lakások sürgős építésével lehet segíteni. A tisztviselőkből és polgárokból megalakult lakásépítő bizottság azt tűzte ki céljának, hogy a jövő év május elsejéig legalább háromszáz kisebb családi lakást épít, kettő és négy szobával. Ezt a programot csak úgy lehet végrehajtani, ha ahhoz a város és az állam támogatást nyújt. Az állami Jelzálog Bank már biztosította az egyesületet, hogy szabályzatai szerint hitelt nyújt a lakásépítéshez és pedig úgy, hogy a felépített házak értékének 40-50 százalékáig 9 százalékos kamatra egy százalékos amortizáció mellett, első helyen való betáblázásra és huszonöt évi visszafizetésre kölcsönt ad.

A lakásépítő bizottság kéri a várost, hogy a városhoz közel fekvő telkeiből a legrövidebb időn belül bocsásson házhelyeket az egyesület rendelkezésére és állapítsa meg azokat a feltételeket, amelynek alapján a telkeket a háziépítés céljaira átengedik. A memorandum benyújtói ezenkívül arra kéri a városi tanácsot, hogy az utépítés céljaira felveendő kölcsönrel együtt megfelelő összeget vegyenek fel a lakásépítési akció szükségleteire is, amelynek fejében a város felügyeleti jogot nyer az építkezések fölött.

A lakásépítő bizottság reméli, hogy a városi tanácsnál megértéssel találkozik akciója és a város támogatni fogja a tisztviselőlakások építését.

Életbiztosítás a vasutakon

Az utasnak alá kell írni a biztosítási bélyeggel ellátott vasuti jegyet

Az államvasutak vezérigazgatósága a napokban szerződést kötött az »Európai áru- és csomagbiztosítási r.-t.«-vel, amely szerint a jugoszláv vasutvonalakon is bevezetik az utasok élet- és balesetbiztosítását.

A biztosítás minden vasutállomás és menetjegyiroda pénztáránál eszközölhető. A társaság kártérítést biztosít nemcsak azokért a szerencsétlenségekért, amelyekért a vasuti törvény szerint a vasut tartozik kártérítést fizetni, hanem más esetekben, mint pl. víz-major, harmadik személyek elháríthatatlan cselekményeiért stb. A biztosítás vonatkozik minden balesetre, mely a vonaton való tartózkodás alatt menetekben, vagy az állomásokon történik. Ez alatt értendő minden orvosilag megállapítható testi sértés, amely a sértett akarata vagy hibája nélkül történt váratlan külső mechanikus befolyás, kiskiklás, a ki- és beszállás, az ablakok kinyitásával, vagonokba való átszállásnál, a kocsiból való kiesésnél, robbanásnál, tüzvésznel, rablótámadás révén.

A biztosítás úgy történik, hogy az utas a jegyváltásnál megfizeti a meghatározott biztosítási illetéket, a pénztárnok pedig egy erről szóló kis bélyegcskét ragaszt a menetjegyre és lebélyegzi az állomás- és a dátumbélyegzővel. A biztosítás vonatkozik arra az utasra, amelyre a jegy is szól. Az utas tartozik a jegyen aláírni a nevet, hogy baleset esetén megállapítható legyen a személyazonosság. Ily esetéről-esetre való biztosítás helyett az utas kötvénnyel állandó biztosítást is köthet, amely hatvan napon belül korlátlan számú utazásra szól.

Ha a baleset következményeképpen egy éven belül a sértett meghal, a társaság törvényes örökösének fizeti ki a halálesetére szóló biztosítási díjat. Teljes (százszázalékos) rokkantság esetén a teljes, egyébként az arányos biztosítási összegre tarthat igényt a károsult. Átmeneti munkaképtelenség esetében a társaság az orvosi ápolás idejére na-

pi négy dinárt fizet minden biztosított tízezer dinár után.

Mihelyt baleset történt, azt a kiszállási állomás főnökének be kell jelenteni, aki a bejelentésről igazolványt fog adni. Ezenkívül a sértett azonnal ajánlott levélben az esetről értesíteni tartozik a társaságot is (Beograd, Terazije, az Izvozna Banka palotája) mellékelni tartozik a menetjegyet a bélyegcskével és kelő felvilágosításokat kell adni az esetről. A társaság csak a legkivétel-

sebb esetekben fizet kártérítést ezen bizonyítási eljárás mellőzésével is.

A biztosítási díj minden biztosított tízezer dinár után egyszeri utazásra két dinár. A legkisebb biztosítási összeg tízezer dinár, a legnagyobb 250.000 dinár. Kéthavi permanens, kötvényre való biztosításnál minden 25.000 dinár után 40 dinár illeték fizetendő.

A biztosítás már érvénybe is lépett az összes állami kezelésben levő belvárosi vasutvonalakon.

A munkások tizenöt százalékát elbocsátják, mégis harminc perccel emelkedett a termelés Amerikában

Soha nem tapasztalt hossz van a new-yorki tőzsdén

New-yorkból jelentik: Az európai újságok kimerítően foglalkoznak az amerikai gazdasági helyzettel, mely a legsajátosabb ellentétet tünteti fel. Amerika, sőt a világ történetében még nem volt olyan tözsdéi fellendülés, mint amelyről new-yorki kábeljelentések hírt adtak március végén és április elején. Másrészt azonban a munkanélküliség is fantasztikus méreteket öltött. Még Amerikában is ritkaság, hogy egyszerre hatmillió ember legyen munkanélküli.

A két ellentmondó jelenséget Mr. Ralph Beaver Strassburgert, Amerika egyik legnagyobb ipari tekintélye a következőképpen magyarázta:

— Az utolsó pár héten a new-yorki Stock Exchangén nem volt ritka nap, amikor négy millió részvény »stock«-cserélt gazdát. Egy év előtt kétféle is nagy szám volt. Ma már hárommillió a normális és a General Motors 500.000 részvénye cserélt tulajdonost a new-yorki Stock Exchangén, négy óra lefolyása alatt, ami százmillió dollárnak felel meg. Egy kötés gyakran tízezerrel huszonötezer részvényig megy, mely utóbbi értéke mintegy ötmillió dollár.

— Egy hónap lefolyása alatt, március 1-től március 31-ig a következő változások mentek végbe egy pár fontos részvény értékelésében:

Márc. 1. Márc. 31.
dollár dollár

Radio Corporation of America	96	174
General Motors	137	199
Hupp Motor	39	61
Cast Iron Pipe	196	269
Victor Talking Machine	66	91

— A New-yorki Stock Exchangén tudvalevőleg a tagsági jogot pénzért ruházzák át. Másfél év előtt a tagsági jogért 100.000 dollárt adtak, mai ára 350.000 dollár.

— Ha tőzsdé profétáira hallgatunk, a helyzetnek másnak kellene lenni. Ne feledjük el, hogy az idén elnököt választunk és ilyenkor a Stock Exchange rendszeren nyugtalan. Továbbá

Amerikából nagy tömegekben megy az arany a világ minden tája felé.

Március első huszonhét napjában 93 millió dollár értékű aranyat vittek el tőlünk Európa lassanként talpra áll pénzügyileg és aranyra van szüksége. Franciaország valóságos falja az aranyat, amiből arra következtetni, hogy frank stabilizálásra készül.

— A dolog magyarázata nézetem szerint az, hogy a háború óta évenként átlagban tízmilliárd dollárt »termelünk«, mely összeget nem tudjuk iparban és kereskedelemben másként elhelyezni. Európának a háború óta leadtunk körülbelül húszmilliárd dollárt és úgy látszik, az óvilág befogadóképessége közben csökkent. Lassanként Európa a nagy finanszírozásokat maga végzi.

Mit csináljunk a rengeteg pénzzel?
A Stock Exchange alkalmas hely a felesleges pénz elhelyezésére.

— Úgy látszik, Európa is megszerette a mi tőzsdéinket. A háború előtt a londoni Stock Exchange volt avilág minden nemzetiségű pénze találkozó helye. Ma Európa Amerika varázsa alatt áll. Az európaiak hisznek a mi gazdasági és politikai rendszerünk stabilizálásában, őket érdeklik intézményeink és lassanként megismerik — sőt talán utánozzák is — gondolkodásmódunkat, üzleti elveinket. Biztos hogy sok pénz folyik Londonból és Berlinből New-yorkba.

New-york ma a világ spekulációjának központja.

1926-ban a new-yorki Stock Exchange indexszáma 83 volt, ma 117 és a fejlődés vége beláthatatlan.

Ezzel szemben

a munkanélküliség nagyon megnövekedett az Egyesült Államokban.

Az adatok erre nézve eltérőek. Egyik oldalon azt állítják, hogy a munkanélküliek száma 800.000, a másik oldalon viszont úgy vélik, hogy számuk mintegy nyolcmillió, amire nem volt példa a világtörténelemben. Az Egyesült államok munkaügyi minisztériumának kimutatása szerint 1927-ben 12 százalékkal kevesebb munkás dolgozott, mint 1923-ban és a bérek 8 százalékkal csökkentek. Ezzel szemben a gyárak tíz százalékkal többet produkáltak.

— A Labor, Bureau kimutatása szerint

körülbelül egy év alatt a gyárak egymillió munkást bocsátottak el,

a földművelésnél további egymillió munkás vált feleslegessé és a nagy vasutársaságok és szénbányák újabb kétszáz ezer munkást bocsátottak el. Mindez 2.220.000 újabb munkanélkülit jelent. Ehhez kell adni azt az egy milliót, mely már régebben munkanélküli volt és azt a hárommilliót, mely 1923 óta munkás-korba fejlődött. Ez az számítás tehát 6.200.000 munkanélkülit mutat. A végleges szám megállapításánál tekintetbe kell venni, hogy évenként körülbelül 250.000 bevándorló jön Amerikába. Érdekes ezzel kapcsolatban, amit az Egyesült államok kincstári hivatala mond:

1919-től 1926-ig az Államok lakossága 12 százalékkal, termelése 29 százalékkal emelkedett és a munká-alkalom 15 százalékkal csökkent.

— E sajtóságos jelenségnek magyarázata az, hogy

közben sok új munkamegtakarító gépet hoztak forgalomba.

A központi Bank (Federal Reserve Bank) szerint 1919 és 1926 között az átlag munkás teljesítménye 34 százalékkal emelkedett. Az Egyesült Államok munkahelytala statisztikai osztálya szerint az emelkedés 51 százalék. A helyzet az, hogy az ipar »gépiítése« és »racionalizálása« a fő oka a nagy munkanélküliségnek.

— Professzor Irving Fischer, Yale egyetem tanára azt állítja, hogy az árnívó csökkenésének is szerepe van a munkanélküliségben. A dollár értéke állandóan nő. Az utóbbi két év alatt ez az emelkedés 13.4 centre rugott. 1927-ben amerikai nagyiparosok 15 százalékkal kevesebbet kerestek, mint 1925-ben. Az emelkedő árnívó munkaalkalmat teremt, míg az ellenkező folyamat munkaalkalmat pusztít.

— A helyzet az, hogy a mai munkanélküliség többé-kevésbé természetes folyamat. A kérdés viszont az, mint lehet a munkanélküliek számára új munkaalkalmat teremteni. Mr. Hoover nemrég kijelentette, hogy sietteni fogja a szövetségi kormány építési programját. New-york állam kormányzója, Mr. Alfred Smidt, hasonló irányban dolgozik. A többi államok és sok nagyváros neki látott konstruktív programok végrehajtásához: utakat építenek, kormányoknak és törvényhozásoknak új palotákat állítanak fel, új múzeumok és könyvtárak vannak keletkezében.

— A másik megoldás, melyről sok szó folyik,

a munkanélküli biztosítás kiépítése.

Sok ipari vállalatban a munkaadók munkanélküli tartalékokat tettek félre, melyekből munkanélküliség esetén alkalmazottakat fizetik hosszabb-rövidebb időre. Szakszervezetek gyakran kötnek szerződést munkaadókkal, melyek értelmében ez utóbbiak garantálnak félévénként husz heti munkát és a bérek kétharmadát fizetik alkalmazottaiknak az esetben, ha az ígért munkaidőt nem tudják megadni. Wisconsin és Massachusetts államokban kísérletet tettek kötelező munkanélküli biztosítással.

— Összefoglalásként elmondhatjuk, hogy

Amerika gazdasági helyzete semmi-vel sem kedvezőtlenebb, mint az utóbbi években volt.

A kérdés csak az, hogy foglalkozást kell találnunk azok számára, akiket az ipar fejlődése munkanélküliekké tett. Amerika gazdasága remélhetőleg ezt a munkát könnyebbé teszi.

Hirek a nagyvilágból

Európai autókartell az amerikai konkurrencia ellen. Az amerikai autoprodukció a legutóbbi években olyan konkurrenciát jelent az összes európai gyárakkal szemben, amely ellen most védekezésre készül az európai autóipar. Római jelentés szerint az olasz érdekképviseletek lépést tettek az irányban, hogy az európai automobilgyárak közös konferenciát hívjanak össze, amelyen megkezdődik a kartell tárgyalások. A konferencia legkésebb ez év második felében megkezdődik az előmunkálatokat az együttműködés kiépítése érdekében. Az olasz ipar Mussolini kivánságára Rómát ajánlotta a konferencia székhelyül, ezzel szemben a többi államok semleges területen, valószínűleg Svájcban, szeretnék a kartell tárgyalásokat megkezdni.

Törvénytervezet a dollár vásárlóerejének stabilizálására. New-yorki jelentés szerint a parlament pénzügyi bizottsága kihallgatáson fogadta dr. Millert, aki a Federal Reserve Board (amerikai jegybank) nevében kijelentette, hogy veszélyesnek tartja azt a törvénytervezetet, amely a dollár vásárlóerejét ilyen uton stabilizálná. A törvény megszavazása olyan felelősséget hárítana a jegybankra, amelyet az nem vállalhat magára anélkül, hogy ezzel a gazdasági élet normális fejlődését ne veszélyeztesse. A tőzsdéi spekuláció megakadályozására más módok kell keresni és a jegybank hatáskörét a pénzpiacra nem szabad kiterjeszteni.

A német jegybank részvényei a new-yorki tőzsdén? New-yorki jelentés szerint egy ottani bankház a közeljövőben 4 millió márka névértékű Reichsbank-részvényt óhajt a tőzsdén elhelyezni, a melyet rövid idővel ezelőtt a berlini piacon vásárolt össze. Hír szerint 100 márka névértékű jegybank részvény eladási ára 56 dollár lesz New-yorkban. A berlini jegybankot váratlanul éri ez a jelentés és semmiféle formában nincs érdekelve a new-yorki bankház akciójában.

A német vasutak tarifaemelése. A német vasutak igazgatósága emlékiratot nyújtott át az illetékes minisztériumban, amelyben megokolja a tarifaemelés szükségességét. Az emlékirat terjedelmes munka, amelyet a Reichsbahn rövidesen nyilvánosságra is hoz, hogy a publikum előtt is bebizonyítsa a tarifaemelés szükséges voltát, miután gazdasági körök nagy ellenszenvvel fogadták ezt a tervet. Ez alkalommal szóba kerül a kocsiosztályok redukálása is négyről kettőre.

Bérharc az angol pamutiparban. Londoni ipari körökben új bérharcról beszélnek, amely állítólag a pamutiparban rövidesen bekövetkezik. A munkaadók szövetsége az önköltségi árakat olyan módon akarja leszállítani, hogy vagy a munkaidőt felemeli vagy mérsékli a munkabéreket. Miután az alaphérek 25%-kal akarják a munkaadók leszállítani, valószínűleg bérharcra fog kerülni a sor.

BELFÖLD

Franciaország konszolidációs kölcsöne kibocsátás előtt. Poincaré azonnal a választások után bejelentette a konszolidációs kölcsön kibocsátását. Az új kölcsön 5%-os lesz és 75 éven belül törlesztendő; a kibocsátási árfolyam ügyében, még nem történt végleges megállapodás. Pénzügyi körökben 92%-os kibocsátási árfolyamra számítanak. Poincaré nyomatékosan kijelentette, hogy a kölcsön tisztán konszolidációs célokat szolgál és azt állami kiadásokra nem fordítják. Az új kölcsönrel kizárólag az állam korábbi függő adósságait és az ezzel kapcsolatos kiadásokat fedezik. A fennmaradó összeggel a valuta fedezetét fogják növelni.

Berlinben folynak a tárgyalások a román valutastabilizáció ügyében. Május hó első napjaiban a francia jegybank elnöke Berlinben folytatott fontos tárgyalásokat dr. Schacht-tal, a Reichbank elnökével; főleg jegybanktechnikai kérdésekről. A tárgyalások egyik főcélja a román valuta stabilizációra vonatkozó intézkedések megvitatása volt. Berlin pénzügyi körök bizonyosra veszik, hogy a francia és a német jegybank nagy szerepet kap a román valuta stabilizációjánál és az erre vonatkozó tárgyalások az érdekelt jegybankok között már kedvezően be is fejeződtek. Ilyen körülmények között igen rövid idő kérdése lehet a lei végleges stabilizációja.

Cáfolják az A. E. G. nagy veszteségeiről szóló híreket. Nagy feltűnést keltett a legutóbbi napokban egy bécsi újsággörög, amely az A. E. G. nagy veszteségeiről számolt be. A hírek szerint az oroszországi üzletekből származott ez a veszteség. Az A. E. G. vezetőjénél szerzett információk szerint a vállalat oroszországi veszteségeiről szóló hírek teljesen alaptalanok, miután az A. E. G. hasonló feltételekkel köt Oroszországban üzleteket, mint az összes többi német iparvállalatok. A rosszakaratu hírek tulajdonképpen nem is az A. E. G. ellen irányulnak, hanem egyes érdekeltek ezzel Szovjetország hitelet akariják rontani.

Tizenötmillió márka alaptőkével új áruházat létesít Berlinben a Galeries Lafayette. Egy évi tanácskozás után végre sikerült elsimítani az ellentéteket, amelyek a párisi Lafayette-áruház berlini vállalkozása elé gördültek. Német, holland és francia bankházak részvételével külön részvénytársaságot létesítettek a berlini áruház felépítésére és berendezésére, amelyet a várostól vásárolt telken fognak felépíteni. A berlini áruházak egyszerű konjunkturáját kisé megzavarja ez az új vállalkozás, a mely különösen női ruházati cikkekben komoly konkurrenciát jelent a berlini piacon.

A bolgár leva stabilizációja. Szófiából jelentik: A bolgár kormány nemrégiben olyan tervezetről tárgyalt, amely szerint a levát stabilizálni kellene. Erre a célra bolgár kormány ötmillió font kölcsönt venne fel, amelyből egymillióöt-száz ezer fontot a bolgár Jegybanknál lévő adósságok törlesztésére kell fordítani. 250.000 fontot akarnak Central Kooperativa banknál fennálló adósságra fordítani és egymillióöt-száz ezer fontot szándékoznak vasutak építésére költeni. A fennmaradó összeget a régi költségvetési deficit kikifizetésére akarják fordítani. A kölcsön elköltésére vonatkozólag bankot alakítanak, amelyben helyet fog kapni Népszövetség egy képviselője is.

A Drezdener Bank újabb érdeklődése Jugoszláviában. Beogradból jelentik: A Drezdener Bank és a beogradi Es-kontna Banka között már hónapok óta tárgyalások vannak folyamatban a két bank közötti érdekközösség létesítéséről, de hogy ez milyen formában fog meg-történni, abban még a tárgyaló feleknek nem sikerült megállapodniuk. Az Es-kontna Banka birtokában van a beogradi vágóhid és a börgyár részvény többsége is. Amint értesülünk a Drezdener Bank nevében a tárgyalásokat Stux Géza főkonzul az Agrár Commerce bank kiválni készülő igazgatója folytatja.

A vajdasági és a szerbiai malmok a passzív vidékekre szállított gabona tarifális kedvezményeinek eltörlesztését követelik. Beogradból jelentik: Az 1925. évi tarifális törvény a gabonaneműekre a 34-es számú szakaszokat alkalmazza. Ezek szerint a tarifális intézkedések szerint az államvasutak a búzát 20%-kal kisebb tarifa mellett szállítják mint a lisztet. A tarifatorvénynek ez az intézkedése azt a helyzetet teremtette, hogy a boszniai, dalmáciai és szlavóniai malmok a szerbiai és a vajdasági malmokkal szemben igen előnyös helyzetbe kerültek, mert amikor a vasut olcsóbban szállítja a gabonát, mint a lisztet, akkor a vajdasági és a szerbiai malmok a huszszázalékos tarifális különbséget, a passzív vidékeken nem tudják már behozni. A különbség vagononként körülbelül 8-900 dinárt tesz ki és így a passzív vidékeken lévő malmok a tarifatorvény értelmében meg nem érdemelt haszonhoz jutnak. A vajdasági és a szerbiai malmok azt is kifogásolják, hogy míg gabona szabadon szállítható a külföldre, addig a külföldre irányított liszt szállítmányoknál a liszt után kiviteli illetéket kell fizetniük. Ezeknek az anomáliáknak a megszüntetése céljából Racics Szima képviselő a napokban eljárt Miloszavljevics közlekedésügyi miniszternél, aki kijelentette, hogy a jelenlegi törvényes előírások mellett nincsen módjában ezen a jelenlegi helyzetenváltoztatni, azonban mivel az új tarifális törvény amugyis kidőgözés alatt áll, majd utasítani fogja az illetékes ügyosztályt, hogy ezzel a kérdéssel is foglalkozzék és a vajdasági, valamint a szerbiai malmokra annyira hátrányos vasuti szállítási díjtételeket szüntessék meg. Ha ez az intézkedés megtörténne, akkor a vajdasági malomipar sokkal jobban szánálva lenne, mintha a kormány bármilyen másfajta intézkedéseket valósítana meg.

Tanácskozások a legelők trágyázásáról. Beogradból jelentik: Egyes vajdasági körök már régóta amiatt panaszkodnak, hogy sok vajdasági legelő, mivel több esztendőn keresztül víz alatt állt nagy mennyiségű salétromot termelt ki, amely a legelők minőségét nagyon károsan befolyásolja. A tapasztalat azt mutatja, hogy az ilyen salétromos legelők megjavítását mésszel lehet a legjobban elérni. Különösen az ugynevezett szaturációs méssziszap nagyon jó a salétromos legelőknek. Különben is fejlett mezőgazdasági vidékeken a legelőket mindenütt mésszel trágyazzák. A salétromos legelők földjei megcserepesednek és a talaj egyáltalán alkalmatlan lesz legelő célokra. A szaturációs méssziszapot a legjobban a cukorgyárakból lehet nyerni. A cukorgyárak nagyon szívesen ingyen bocsátják a mezőgazdák rendelkezésére ezt a szaturációs méssziszap mennyiségét és nem kérnek érte egyebet, mint a vasuti vagonokba való berakás napszámberét. Az egész szaturációs méssziszappal való trágyázásnak csupán csak egyetlen akadály van és pedig ez a méssziszap szállítása. A műtrágya fuvardíja 50-60 kilométerre ugyanis métermázsánként egy dinár 70 parába kerül, addig a méssziszap szállításáért 4 dinárt kér az állam. A műtrágyából egy hold földre körülbelül 2 métermázsza kell, a szaturációs méssziszap pedig 150 métermázsza kell egy katasztrális holdnyi területre. Magyarországon egy vagon szaturációs méssziszap szállítási költsége 13 pengő és 50 fillérbe kerül egy ötvenkilométeres távolságra,

viszont Jugoszláviában ugyanerre a távolságra egy 15 tonnás vagon után 600 dinárt számítanak. Racics képviselő ennek a kérdésnek a rendezése ügyében eljárt a közlekedésügyi miniszternél és a miniszter megígérte, hogy a legelők jobb trágyázása ügyében ő is szükségnek tartja a tarifa csökkentést. A vasuti tarifa rendezése alkalmával, a mint azt a miniszter megígérte, mindent el fognak követni, hogy a méssziszap szállítását a legelő tulajdonosok részére olcsóbbá tegyék.

Beograd is tiltakozik a forgalmi adó ellen. Beogradból jelentik: A beogradi Kolarac vendéglő udvarán, amint azt a Bácsmegyei Napló már megírta, néhány ezer beogradi kereskedő és iparos gyűlt egybe, hogy a forgalmi adó további fentartása ellen tiltakozzanak. A beogradi kereskedők bezárták csütörtökön délelőtt az üzleteiket, mert ők is fontosnak tartották, hogy a forgalmi adó ellen fellépjenek. A népgyűlési szónokok valamennyien arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ezt a forgalmi adó nemet olyan időben vezették be, amikor a kereskedelmi élet még elbirta ezeket az adófajtaikat. Abban az időben a miniszter kijelentette, hogy a forgalmi adó csak átmeneti intézkedés lesz és ezt az adónemet rövidesen meg fogják szüntetni. Ilyen a mezőgazdák óáá47net nsa ni. Hiszen a mezőgazdák egyáltalán nem fizetik ezt az adónemet és ezt az adót csak kereskedelmi forgó tőke fizeti. A forgalmi adó a beogradi gazdasági körök véleménye szerint csak a drágaságot emeli és senkinek sem válik a hasznára. Az egyik szónok kifogásolta, hogy a kormány a kölcsön biztosítása céljából olyan adónemet köt le, amelyet csak ideiglenesnek tekintettek és amely adóról nem tesz szolgáltatást az ország gazdasági életének. Ez az adó, nemcsak hogy nem ésszerű, hanem veszedelmes is, mert most a kormány még azt a jogát is fel akarja adni, hogy ezt az adót egyáltalán meg lehessen szüntetni, vagy más modern adónemmel helyettesíteni.

Emelkedik a Raina Steta árszija. Beogradból jelentik: A beogradi tőzsdén a hadikárosult kötvények nagyon szilárdultak. Jól informált helyen ugyanis úgy tudják, hogy Jugoszlávia és Németország között olyan megállapodás jött létre, hogy Németország a Jugoszláviára eső reparációs kvóta egy részét ne természetben, szállítmányokban, hanem készpénzben fizessék ki. A Jugoszláviára eső összegből ez évben 60 millió aranymárka készpénz jutna. Ez a reparációs operáció tulajdonképpen a következő volna. Németország ebben az esztendőben a beogradi tőzsdén összevásárolna 60 millió márka értékű hadikárosultkötvényt és ezt a hadikárosultkötvényt, azután átadnak a kormánynak, a reparációs kvóta másik részét pedig a német kormány ezental is természetben fizetné. Ha ez a megállapodás létrejönne, akkor ez természetesen nagyon kedvezően befolyásolná a hadikárosultkötvény árfolyamát. Ha Németország a hazai tőzsdéken mint hadikötvény vásárló jelenne meg, akkor a hadikárosult kötvények adóját körülbelül 32 márkáért tudná megkapni, azonban az sincsen kizárva, hogy a vásárlások következtében a hadikárosult kötvények ára ugrásszerűen emelkedne.

Exportöreinknek hirdetései ingyen lennek meg egy berlini kereskedelmi és ipari szaklapban. Noviszadról jelentik: A berlini jugoszláv főkonzulátus közlése szerint a Berliner Industrie und Handelszeitung, amelyet a német állam és a német ipar anyagilag is támogat, közölte a főkonzulátussal, hogy a jugoszláv exportörök mindennemű hirdetésményeit, amelyeket azok a berlini jugoszláv főkonzulátus útján hozzá eljuttatnak, díjtalanul közli le. Ezek a hirdetésmények csak Németországba való exportra vonatkozó közléseket és jugoszláv áruknak Németországban való képviselést elvállalására vonatkozó megkereséseket tartalmazhatnak. A hirdetésmények csak a legsürgősebb közlésekből állhatnak.

A Srpski Brodarski Sindikat közgyűlése. Beogradból jelentik: A szerb hajózási társaság az elmúlt vasárnap tartotta meg az évi közgyűlést. A közgyűlésen Milosevics Rása beogradi nagyvállalkozó, a hajózási társaság elnöke elnökölt. Az igazgatóság jelentésében volt egy nagyon érdekes adat, amely igen szomorú fényt vet az 1927-es gazdasági esztendőre. Eszerint amíg 1926-ban a társaság hajóin 7229 vagon gabonát szállítottak a külföldre, addig tavaly mindössze 1396 vagon gabona ment a társaság hajóin idegen országokba. Szóval a gabonakivitel a múlt évben 80%-al csökkent. A társaságnak nyolc gőzöse van és 65 uszálya, összesen 38.432 tonna súlytartalommal. A társaság az elmúlt esztendőben 17.481.000 dinárt vett be, vagyis 3 millióval kevesebbet mint az elmúlt esztendőben. A társaság felügyelőbizottsága azután olyan jelentést terjesztett elő, amelyben az egész társaság felszámolását javasolja, mert az állam a hajózási nagyvállalatoknak olyan nagy konkurrenciát csinál, hogy a magánhajózási vállalatok további rentabilis működése teljesen illuzóriussá válik. Az igazgatóság azonban arra az álláspontra helyezkedik, hogy a közlekedésügyi miniszteriummal olyan megállapodást hozzon létre, amely lehetővé teszi azt, hogy az állami hajózási vállalat és a magántársaság ne csináljon egymásnak konkurrenciát, mert akkor a jugoszláv dunai forgalom nagy külföldi konkurrenciával nem fog tudni megbirkózni.

Újabb bankfúziók. Beogradból jelentik: A dinár stabilizációra való tekintettel a bankok közötti fúziós tárgyalások tovább folynak. Így most újabban nagyon sokat beszélnek a zagrebi Srpska Banka és a beogradi Jadranska Podunavska Banka fúziójáról. A tárgyalások még kezdeti stádiumban vannak.

Meghíusult bankfúzió. A Srpska Francuska Banka és az Opšta Jugoslavenska banka között megindult fúziós tárgyalások megakadtak, a tervbevetett fúzió nem fog megtörténni, mert az utolsó pillanatban olyan nehézségek merültek fel, a melyek a további tárgyalásokat lehetetlenné tették.

Az exportörök és a kormány. Beogradból jelentik: A jugoszláv exportörök egyesülete az elmúlt héten tartotta meg évi közgyűlést. Az exportörök több követeléssel állottak elő. Így többek között azt kérték, hogy a közlekedésügyi miniszter csökkentse egyes kiviteli cikkek szállítási tarifáját. Azután azt követelték, hogy a dinár stabilizációt ne a kölcsönrel együtt valósítsák meg. Az exportörök szerint a dinár stabilizáció eddig évente amugy is 500-600 millió dinárba került, nem szabad most erre még többet költeni. A 9.13-as kurzuson való dinár stabilizáció amugy sem felel meg az exportörök érdekeinek. Követelik még a kiviteli vámk előörzését. Felhívták a földmívelésügyi miniszter figyelmét arra, hogy az amerikai mezőgazdák hárommilliárd dollár tőkével különféle hüvelyeseket és gabonaneműeket akarnak Európába exportálni. Az exportörök kérik a földmívelésügyi minisztert, hogy foglalkozzon ezzel a kérdéssel, mert ellenkező esetben a jugoszláv gazdasági élet igen nagy katasztrófa előtt áll, ha nem tud megbirkózni az amerikai konkurrenciával.

A belföldi értékpapírok emelkedése. Beogradból jelentik: A kölcsönről elterjedt újabb hírek, valamint azok az értesülések, amelyek a reparációs szállítások új arangementjára vonatkoznak, a belföldi értéktőzsdék irányzatát megszilárdították. A szerb Vöröskereszt papírok, különösen Párisban emelkedtek, mert most a szerb-francia háború előtti adósságok kérdése a hágai törvényszék előtt fekszik és így remélik annak rövides rendezését. A Zemałjska Banka részvényei szintén emelkedtek, mert a beogradi tőzsdén olyan hírek terjedtek el, hogy a Zemałjska Banka újabb pénzügyi operációkat fog végezni. A hajózási vállalatok részvényei szintén nagyon erősek, mert a bank az esetben, ha likvidálásra kerülne, akkor arra is számítanak, hogy egy részvényt két-három, esetleg négy darab hadikárpóllási kötvénnyel fognak beváltani.

Guido de Verona

a modern olasz regényirodalom legkiválóbb reprezentánsa, eddig még nem hallott hangot szólaltat meg regényeiben, a regényirodalomban eddig még fel nem hozott témák alkotják mondanivalóit és hőseit minden bűnük és hibáik ellenére szívünkbe zárjuk.

Akit nem szabad szeretni 84.— din.
Yvelise ..... 56.— *
Életem napsugarban .... 86.— *

Megrendelhető

**a Minerva r. t. Subotica
könyvosztályában**

Koronabonok adófizetésére. A pénzügyi törvény alapján a szubotici városi adóhivatal főnöke szerdán rendeletet adott ki a körü adóhivataloknak, amely szerint ezentúl névre szóló koronabonokkal kétezer dinár összegig lehet adóhátralékot fizetni. Bonokkal csak akkor lehet fizetni, ha a hátralék összege nem tesz ki többet kétezer dinárnál és a bon értéke nem nagyobb nyolcezer koronánál.

A noviszadi ármentesítő társulat megalakulása. Noviszadról jelentik: A noviszadi ármentesítő társulat ideiglenes vezetősége az alakuló közgyűlés után a vizsgai törvény értelmében az alakulást kimondó határozatot elküldötte a bácskai főispánhoz, aki a noviszadi hidrotechnikai hivatal véleményezése után azzal küldötte vissza, hogy május hó 8-ától június 7-ikéig közszemlére tegyék ki, amely alkalommal a határozattal egyidejűleg a technikai okányok és általános tervek is közszemlére kerülnek. Ezek az okmányok a hivatalos órák alatt dr. Borota Branislav polgármester irodájában megtekinthetők. Június 9-én délelőtt tizenegy órakor a városháza kis tanácsstermében az ármentesítő társulat ügyében a főispán elnökletével újabb tárgyalás lesz, amelyre a szerémi főispán, a noviszadi hidrotechnikai hivatal, Noviszad, Petrovaradin és Szremszki Karlovi városok tanácsa, Begecs, Szarri- és Novifutak, Kamenica, Beocsin, Káty, Doljni- és Gornjikovil községek előljáróságai és a sajkásrétek Titelen székelő ármentesítő társulata kapnak meghívást azzal, hogy a végleges megalakulás előtt esetleges észrevételeiket vagy kifogásaikat a főispánhoz írásban vagy a tárgyaláson szóbelileg tegyék meg. A június 9-ikén megtartandó tárgyalás után a földművelésügyi miniszter adja meg a végleges engedélyt az ármentesítő társulat megalakítására.

Felemelték a bánati bor fogyasztási adóját. Beogradból jelentik: A bánati borokra a pénzügyminisztérium új fogyasztási adót állapított meg. Ez a fogyasztási adó most hektoliterenként 35 dinárt tesz ki. Ezzel az intézkedéssel a bánati borkereskedelem ismét katosztrofális helyzetbe került. Például Vrsacón a város hektoliterenként husz dinár fogyasztási adót számít, amely igen nagy terhet jelent az ottani borkereskedelemnek. A bánati borkereskedők most tiltakozó gyűléseket akarnak rendezni, amelyekben a fogyasztási adó felemelése ellen akarnak tiltakozni.

RADION

egymaga mos

és fehérre

teszi a ruhat

mint a nap!

A külföld már a tranzitforgalomban sem akarja a jugoszláv vasutakat használni. Beogradból jelentik: Régi igazság, hogy a jugoszláv vasutak a legdrágábbak a világon. A jugoszláv vasutak forgalma éppen a nagy drágaság következtében állandóan csökken. De nemcsak a belöldi kereskedők, hanem a külföldiek is mindent elkövetnek, hogy még a tranzitforgalomban se kelljen a jugoszláv vasutakat használni. Így például egy vagon gabona szállítása Novivrbásztól Susákra való utszakaszon, amely 695 kilométer hosszúságú, 4950 dinárba kerül. Németországban egy vagon gabona szállításáért ugyanilyen utszakaszon 2352 dinárt kell fizetni. Ezzel szemben a német és a jugoszláv tarifa között több mint 100%-os a különbség. Ez a vasuti tarifa csak olyan gabonaküldeményekre vonatkozik, amelyet kivitelre szánnak. Abban az esetben, ha

Novivrbásztól Susákra olyan gabonát szállítanak, amelyet a belöldön fogyasztanak el, akkor a vasuti szállítási tarifája 6472 dinár. Németországban belöldi fogyasztásra szánt gabona szállításáért ilyen úton 2352 dinárt kell fizetni. A Jugoszláviával szemszédos államok, ha tehetik nem a jugoszláv vonalakra szállítják keresztül a szállítmányait. Jugoszlávia így teljesen elvesztette a bolgár és a román tranzit gabonát is. Így Caribrodttól Fiuméig, amely vasuton 1261 kilométer egy vagon gabonát a jugoszláv vasutakon 5855 dinárért szállítanak. Ha Bulgáriából a gabonát felszállítják a Dunán Pozsonyig, akkor 2652 dinár a szállítási költség, Pozsonytól Fiuméig pedig vasuton 1887 dinárt kell fizetni, vagyis 1376 dinárral kevesebb a szállítási költség ezen a hosszú úton, mintha a bolgárok a jugoszláv vasutakon szállítják a gabonát.

Ez az oka annak, hogy miért esnek a jugoszláv vasutak bevételei. Ezért nem lehet a közlekedésügyi miniszter fuvarpolitikáját megérteni, hogy most az ilyen tarifa különbségek mellett még arra mer gondolni, hogy emeli a vasutak szállítási költségeit. A közlekedésügyi miniszter az újabb tarifa emelésétől 100 millió dináros bevétel-többletet vár, mi azt hisszük, ha felemelik a vasuti tarifát, akkor a vasutak jövedelmei jóval csökkenni fognak.

Nincs nátha

Órák alatt kigyógyul,
Richter náthakenőcsőt használ
Kapható a Szent Teréz-gyógyszerárban. Telefon 587 1135

Louis Hémon:

AZ ÖKÖLVIVÓ

Sportregény

(12)

A kis Patrick gyermekes észjárása valahogy megértette, hogy a nagybácsi ő miatta tűzött össze a papájával, őt akarta védelmezni, tehát felelősnek érezte magát a mostoha apa hideg, borzalmakat sejtető merev mozdulatlanságáért; a félelemtől remegve, reszkette még egy órát töltött a halott apa mellett a kis sötét szobában, az után kiszökött a házból és ő is eltűnt.

Hogy milyen életet élt a következő esztendőben? Amilyet a többi száz, meg száz vele egyidős uccagyerek, akik benépesítik a hatalmas főváros minden sötét, gyanús részét, akik vesztettek vagy elhanyagolták családjukat és akik valami vad ösztön szavára hallgva, mindennél többre becsülik a szabadságot és mindenáron megőrzik, pedig ez ő szabadságuk csak szüntelen éhezést és hajlékul az ucca hideg, kegyetlen követ jelent. Nincs Londonnak olyan negyede, amelyben bizonyos számú hajléktalan csavargó ne tanyáznán; de főleg a dokkók közelében hurráhoznak, mert a sok raktár, kocsiszin, a lakatlan, üres felkek menedékül szolgálnak és mert ezen a vidéken ezernyi alkalom adódik néhány pencet keresni, vagy valami élelmicikket elemelni.

A kis Patrick is beállt a máról-holnapra élők rongyos gárdájába, egy szerencsétlenül szaporodott azoknak a száma, akik éjszakáikat épülő házak kövei között, kocsiszinekben, kapu alatt töltik, nappal a tulságos függetlenség zászlója alatt, az uccán, mindig lesben állva, ravaszkodnak, figyelnek, egyforma ügyességgel kerülik ki a rend-

őröket és hozzák létre azt a folyton megújuló esodát, hogy nem halnak éhen.

A dokkokat, meg az East-Endet lassankint jobban ismerte, mint akármelyik detektív; néha egy év is eltelt anélkül, hogy ágyban aludt volna, egyetlen rossz kabátján néha a bőre is kikandikált, kemény kalapja mindig tulságosan nagy volt neki és gyogyithatatlanul horpadt, nagy férfi cipője, amelynek talpa spárgával volt a többi részhez erősítve, napiában többször lemaradt a lábáról. Shore-ditch-ben újságokat árult, Aldgate-ben cipőtisztító volt, a Fenchurch Street állomás környékén csomagokat szállított haza, néha a kocsmában iddógáló kocsisok lovaíra vigyázott az uccán. A gyümölcsös üzletek előtt lévő szennyvizes árokból kikapart rothadt banánhéj, száraz kenyérdarabok, mindenféle maradék étel volt a tápláléka, csak nagyritkán, a legnagyobb bőség napjában jutott egy kis adag puddinghoz, vagy rendelhetett magának két és fél pennyért Lockhardtnál egy tányér burgonyával kóritott kolbászt.

És csodálatosképen csavargó többé-kevésbé állandóan éhező életmód közben teste rendkívül izmossá és rugalmassá fejlődött, a fáradtság és az éhség, a hideg kövön vagy farakásokon töltött éjszakák, az ő szervezetének jelentéktelenek és veszélytelenek voltak.

Amikor kissé megnövekedett és könnyebben kereshetett itt-ott néhány shillinget és éhségét gyakrabban csillapíthatta, egyszerre hirtelen növekedésnek indult, mint a májusi palánta. Néhány hónap szélesvállú ifjút nevelt belőle, viselkedése és minden mozdulata azoknak a vad lényeknek páratlan egyensúlyát árulta el, akiket fejlődésükben nem érintett a természetes kiválasztódás, mert tökéletesen megfelelték a harc és az élet követelményeinek.

Erős akart lenni. Maga körül csak azt látta, hogy az erősek bőségben és boldogságban élnek,

a gyengék meg szenvednek. Lassanként hihetetlenül egyszerű világnézete fejlődött ki, amelynek helyessége az ő szemében napról-napra igazolást nyert.

A dokkók negyedének sötét uccáiban, ahol Patrick lakott, a testi erő és annak gyakorlati felhasználása mindennapos, megcáfolhatatlan érv volt. A szűk sikátorok, lakatlan területek, összeomló házak, régi rozoga raktárak valóságos oaszisok voltak, ahol a társadalmat szabályozó gépezetnek szinte semmi hatalma sem volt, ezeknek a dzsungelnek a lakói leküzdhetetlen ellen-szenvet éreztek a törvényes erők beavatkozásával szemben és még a maguk védelmére sem vették igénybe. És így, az erős és edzett férfi, aki nem ijed meg az ütlegektől és izmai elég felettek az erős, heves és ravasz ökölepások osztogatására: szabad és hatalmas ember itt, mint egy fejelemzett hadsereg a fosztogatott város közepén.

Amikor a kis Patrick Malone visszaemlékezett arra a halálos verekedésre, amelynek hajdan szemtanuja volt s elképzelte mostohaapját és nagybátyját abban a gyászos kimeneteli, néma küzdelemben, e gyilkosságra borzalom nélkül, sőt bizonyos hálás elismeréssel gondolt, mert itt látta először az erő hatalmát, az erőt, amely miután már meggyőztörte a gyengéket, néha bosszút is áll értük.

Egy napon gyors futással szaladt végig a Whitechapel Roadon, hogy eladhassa estilapjait. Valamelyik uccasarkon magához hasonló korú fiút látott, egy kocsmá és egy gyárkapu között, aki ezen a helyen minden különösebb fáradság nélkül, több lapot adott el, mint a többi rikkancs együttvéve. A fiu ezt a sarkot már hosszabb idő óta minden nap elfoglalta és a többiek hallgatag megegyezéssel ismerték el jogát erre a helyre.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Nyilatkozat

A Bácsmegeyi Napló f. hó 8-iki számában hirdetés jelent meg, hogy a Lámiceva ulica 57. számú házban levő fűszerüzlet eladó. Figyelmeztetek mindenkit, hogy ez az üzlet az én tulajdonom, nekem azt eladni szándékomban nincs és ezért aki az üzletet megvételre kínálja, idegen dolgot kínál megvételre és ezzel csalást követ el úgy velem, mint az esetleges vevővel szemben.

Huszár Károly
fűszerkereskedő.

4729

MESNI ŠKOLSKI ODBOR GRADA SUBOTICE.

OGLAS

Ovime se oglasuje I. javna ofertalna licitacija za liferovanje 166 vagona prvoklasnog, suvog, bukovog drva, koje nije puštano vodom, sečeno 1927/28 zime, samo cepanice, bez okrugljača, panjeva i truleža, — nadalje za razvažanje 115 vagona u gradu. — te pilanije 59 vagona drva, — za osnovne škole i učitelje grada Subotice.

Uveti i formulari za ponude mogu se dobiti u gr. inž. odelenju uz naplatu od Din. 50.—

Oferte treba predati 26. maja 1928. komisiji za otvaranje ponuda i to lično ili putem opunomoćenog zastupnika.

Otvoranje ponuda vršiti će se komisijski 26. maja 1928. u 11 sati u prostorijama Mesnog Školskog Odbora (gr. kuća III. sprat).

Subotica, 8. maja 1928.

4730

Mesni Školski Odbor.

Gőzmalom elárverezése Bácska-Topolán

A Francia Szerb Bank beogradi igazgatóságának kérelmére a bácska-topolai járásbíróóság, mint hivatalos közeg nyílt árverezés útján május hó 14-én hivatalos helyiségben (6. sz. terem) eladja a csőben lévő Beogradska Produkta Banka tulajdonát képező »Pátria« gőzmalom (24 órai őrlőképessége 7 vagon liszt és 2 vagon kukorica.)

A fentemlített gőzmalom ötemeletes épületén és a hozzátartozó legújabb és legtökéletesebb gépein kívül (a gőzgép 450 HP Lanz-védelgyű) árverésre kerülnek még a hozzátartozó összes melléképületek és pedig: egy kétemeletes épület, amelyben egy kukoricaörlésre szolgáló kisebb malom van felszerelve, továbbá gépműhely, nagy raktár, melyben elhelyezhető 100 vagon termény, egy külön ház 12 szobával, mely hivatali vagy lakóhelyiségeknek használható fel, ezenkívül egy nagy löstálló és kocsisfény.

Árleltési összeg 3,500,000 dinár. Az árverésen résztvevőknek 10%-ot kell készpénzben vagy értékpapirokban letétbe helyezni. Az árverésre kerülő épületek és tárgyak szabadon megtekinthetők a végrehajtás kezdetéig. Közlelbbi értesítéssel szolgál a Beogradban lévő Francia Szerb Bank személyesen vagy írásban.

4735

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy az »Industrija Mramora d. d. Vel. Bečkerek« noviszadi fiókjából kiléptem és folyó évi május 1-től kezdve Jugoszlávia egyik legrégibb, általánosan közismert és legjobban bevezetett kőfaragó cégénél, ifj. Schoman János urnál, Noviszad, Dumavska ul. 23, hol a legfinomabb bel- és külföldi gránitból és márványból sírkövek, kereszték és emlékművek a legnagyobb választékban, a legszűbb kivitelben és legjutányosabb áron kaphatók, munkásságomat eddigi minőségben folytatni fogom.

Szíves támogatásukat kéri

Székely Salamon

a bečkerekeli Industrija Mramora d. d. noviszadi fiókjának volt üzletvezetője.

4581

Figyelmeztetés I

Tudomásunkra jutott, hogy Szomborban egyes cégek silányabb minőségű kokszot wieni gázkoksz néven adnak el. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy ezen ajánlatoknak fel ne üljenek, mert Szomborban wieni gázkoksz

kizárólag

Aczél Béla és Spitzer György cégeknél szerezhető be.

Slavonische Kohlen-Handelsgesellschaft
Kaufmann & Cie. Zagreb

4721

wieni gázkoksz jugoszláviai képviselője.

Nyilatkozat

Valami magántársaság, amely magát önkényesen a sztanisicsi demokrata szervezet tagjainak nevezi, a Bácsmegeyi Napló 122. számában nyilatkozatot tett közzé, amely a tényállással ellenkezik. Alulírottak a legerélyesebben tiltakozunk, hogy bennünket bárki a független munkáspárthoz sorozzon, mert mi igazi demokrátiák vagyunk és Davidovics Liuba urat valljuk vezérünknek és ilyen minőségben szavaztunk Dedics Nikolára.

A fentnevezett privat társaság tagjai ellenben a községi választások óta beleolvadtak az új radikális pártba és ennek folytán nem is tekinthetők a demokrata párt tagjainak.

Sztanisics, 1928. május 8.

Schönhöfller Adám
Pócz Gyura
Fischer Vendel
Eberhardt József
demokraták

4777

Felkérteztünk a következő nyilatkozat közlésére:

A Bácsmegeyi Napló szerkesztőségének
Subotica

Stanisicsi községi jegyzővé való választásom alkalmával, azoknak, akik a választáson megbuktak és állandó harcot folytatnak ellenem, a következőket vagyok kénytelen kijelenteni:

Pártsemponthól teljesen független vagyok, nem is vagyok sovínisztia, erkölcsi kvalifikációm és képzettségem alapján jelölt engem a községi jegyzői állásra Stanisics község maidnem valamennyi képviselő-testületi tagja pártállásra való tekintet nélkül, a német párt tagjainak kivételével, a folyó évi január 7-iki értekezleten. Legkevésbé sem sajnálom, hogy a választás előtti napon a választók egy része másra adta le szavazatát és különös örömet szerez nekem az, hogy olyan emberek segítségével győztem, akik uraik szavuknak és akiket sem erőszakkal, sem fenyegetéssel vagy pénzzel nem tudtak rávenni arra, hogy olyan jelöltre szavazzanak, aki nem megfelelő erre az állásra, mert ha megfelelő lenne, ott jelölték volna, ahol már mint jegyző működött és akit Petrovič M. volt sombori főispán ur erőszakolt rájuk különböző meg nem engedett eszközökkel, valami polgári blokk alakításával. Összeállított arról a terrortól összegyűjtött adatokat, amelyet a választás alkalmával alkalmaztak, és ezzel egész bizonyosan foglalkozni fog még a bíróság és a nemzetgyűlés is, mert ilyen erőszakoskodások még Bulgáriában sem történnek, ahol pedig a választásokat komitációs bandák végzik és nem tartjuk megengedhetőnek, hogy ilyesmi a mi alkotmányos királyságunkban történhessék.

Subotica, 1928. május. 8.

Dr. Nikola R. Dedić
ügyvéd, Subotica.

Martonos község közbirtokossága.

Hirdetmény

Martonos község közbirtokossága f. évi május 13-án d. u. 3 órakor a községi bikaistállónál nyilvános árverés útján elad 3 (három) darab kisejtezett nehéz bikát.

Martonos, 1928 május 2.

Eremits Laza s. k.
közbirtokossági elnök.

4505

Dr. Löbl Marcei bajsai gazdaságának felszerelése u. m. gépek, kocsik, szekerek, fogasok, boronák, szerszámok stb. 1928. május hó 11-én 8 órai kezdettel **önkéntes árverésen**

Bačka-Topolán, Havas és Forgács-féle (Hónig) gőzmalom udvarán eladatik. A tárgyak előzetesen ugyanott meatekintheők.

Amkor a cserepes virág fejlődése legdu'abb, legn'gyobb a tapasztert zűrség éte is. A andjan gyönyörű virágai lesznek, ha az elhasznált tőpnyarokat KAN PUS növényvédőszerrel kezeljük és a mellékelt utasításokat követjük. — Csomagja 12'0 és 42'— d.n.r.	A veszteség nélkül aprós arnyas nevelése 40 év óta becsületel bevált a KOKO ba omlipr. Az eleséghez rendszeresen adott egész csokely adazzakkal meglepő hatást hoz. Hucos, sürtiváló, valamint szorgal'asan tojó baromfit ad. Megbízható és lelzere a betegségeknek. Univerzális hatású szer és áldása a baromfiudvarnak. Csomagja 10, 40 és 115 dinár.
--	---

Gyógyszerárak, drogériák, virág- és má'kereskedések árusítják. Szétküldés előrelézés és ellenében franko. Utánvételt nem küldök.
Schumacher Z. droggyász-vegyt'lanoral. **Crven'ca (SHS)**

Elsőrendű gazdász
40-100 holdból álló
BIRTOKOT
Bácskában vagy Bánátban, megfelelő fundus instruktussal, több évre **bérbe venne**

Ajánlatok Feibauer igazgató címére
Beograd, Karadjordjeva ul. 40 kéretnek

Elegans Gallyer
Az előkelő becsi divat jegy

JEGY HÁROM SZIV A VILÁGJEGY
Fahárnemű **OTTO TAUSSIG & Co** gyár
WIEN XII. DUNKLERGASSE-13.
Vezérképviselő: **HOFFER I. LEDERER** Zagreb

ÚJ KEZIMUNKAUZLET NOVISZADON
Elvállalom teljes menyaszonyi kelegyek varrását, himzést férfi- és gyermekfehé nemű készítését, ágylaka ók, stírók valamint filé, gobelin, perzsa, kelim, tipoen munkák elkészítését. Gép- és kézi aszurozást, endlízést, monogramozást és minden szakmába vágó munkát a legmodernebb kivitelben és legjutányosabb árban.
A nb. közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel
SICHERMANN RIZA, Duna ul. 34.

KUKORICA
Tel: 6-44
Szerb-Orvosi Szociális Társaság
Prezidium elnöke: Dr. J. Petrovič

Gépszijak minden szélességben
Gépszijkruponok
Varrósijak
megbízható, legjobb minőségben, legolcsóbb árban
Kaufmann Herman
bőrkereskedésében, Subotica

OTROV!
Garantirano čist
Schweinfurter Zeleni
N° 1922 1/2 Kg.

Óvás!
Növényi kártevők elleni permetezésnél a biztos hatás titka, oly **Schweinfurter zöldpor** használata, mely eredeti 1/2 kg. csomagokban „Aeroplán” védjeggyel (ábra mint itt látható) van ellátva.
Vigvázunk a védjegyre!
Kapható mindenütt. Ismeretét díjtalanul küldi.

KEMIKALIJA, NOVISAD
FUTOŠKI PUT 27 1971

Malomvállalat a Vojvodinában keres szorgalmas és törekvő **malomtisztviselőt**

A kettős könyvvitel, a gépirás, a német és szerb-horvát nyelvek teljes ismerése megkívántatik. Technikai képzettséggel rendelkezők előnyben. Teljesen felszerelt ajánlatok a fizetési igény megjelölésével **Schmolka hirdetőirodába Novisad** küldendők »Magántisztviselő« jelige alatt.

Mielőtt építkezéshez mész-, cement-, gipsz-, oltottmész-, fedőlemez- vagy más építkezési anyagokban, vagonvételben vagy kisebb mennyiségben szilks'gletét beszerezné, kérjen ajánlatot
Sipos Sándor mésztermelő
SUBOTICA, I. Sokolka (Gombkötő) ul. 6. Telefon 368 és 867

J. Andriska

műszaki üzlete, SUBOTICA, J. Čičeva ul. 9. A raktár elsőrendű gyártmányú kerékpárakban, kedvező fizetési feltételek. Egyedüli lerakat „PIRELLI“ olaszgumó gumiából. Minden e szakmába vágó javításokat szakszerűen végez

Dr. Patai József kitünő zsidó költő előadása május 13-án

Jegyek dr. Loránt Zoltán ügyvédi irodájában, Aleksandrova ulica 7 szám alatt válthatók

4783

HOVÁN LASZLÓ

rézműves

SUBOTICA, Zrinjski trg 24

Ajánlja legjobban bevált újrendszerű dugattyús és „VERMOREL” permetezőit, pálinkafőzőit, rézüstjeit stb. s ezek szakszerű javítását

GEOMETER

mit Kataster und Terrainpraxis in der Vojvodina wird per sofort gesucht. Adresse und Angaben sind unter „Geometer“ an ANNONCENBUREAU KARDOS in NOVISAD zu richten 4735

Ford- és Fordson-hengerek furását

olcsón vállalja FÖLDVÁRI BÉLA STARI-BEČEJ Alkatrészek állandó raktára

Zongorák Hegedűk, Csellók, Fuvolák, Harmonikák,

legnagyobb választékban és legolcsóbban S. MACHNITZ hangszeripartelepén. Antunovičeva ul. 1. (Reichl-palota mellett.)

Allandó existenciát

magas fizetést és jutalékot biztosítunk jobb megjelenésű uraknak és hölgyeknek, akik állami értékpapírok részletfizetésére való eladását végzik. Akik jelenlegi képviselőjükkel nincsenek megelégedve, forduljanak személyesen vagy levélben a következő címre: Reprezentant G. Simon Novi Vrban, Pašičeva ul. 99. 4745

Még a konkurencia is elismeri, hogy a

PERINUM

fenyőösorsorszész a legjobb

LEGNAGYOBB KÁRPITOSÜZLET

Klubgarnitúrák, páte t-fotelek, ottomanok, herzserek és szalonnagyártása Allandó nagy raktár Dj. Stanković kárpitos Beograd, Kralja Milana 77 Telefon 48-46 4481

Legmodernebb szobafestést

a legolcsóbban csakis FARKAS J. készít Subotica, VII., Jugovičeva ulica 48 2630

Hol vásárol a vidéki Suboticán

RÁDIO

KONRATH D. D.

RÁDIÓKÉSZÜLÉKEI

OLCSÓK, JÓK, MEGBIZHATÓK

VILLANYSZERELÉST

ACCUMULATOROT a minden szerelési anyagot legolcsóbban szerezhet be WILHELM LASZLÓ-nál Pašičeva ulica 2

KERÉKPÁR

Dürkop-kerékpár Dürkop-varrógép Columbia-gramofon S. Ad. Engl-nél, Rudić ul.

KÉP ÉS KÉPKERET

Szebb lesz mint az uj! Költőzködés alkalmával megrongálódott arany kereteket jutányosan javít és újból aranyoz F. BACHINGER képektervező és aranyozó cég Subotica, Aleksandrova ul. 13. B. Sudarevičeva 34.

AUTO

Ducho-dupont fényezés, tapacirozás, szakszerű munka Jutányos árak! Egy és két ló után hintők raktáron. SZKALA MIHÁLY Oslobodjenja ul. 23 (Senčanski put)

LAKÁS BERENDEZÉS

Minden igényt kielégítő BUTORT legjutányosabban ERDÉLYI ANTAL butorruházában vásárolhat IV., B. Sudarevičeva ulica 4.

Nagy malom- és gőztűrészvállalat főgépészt keres

nagy gyakorlattal, jó bizonyítványokkal egy 200 PS félstabil Lanz-lokomobilhoz. E.önyben részesülnek, akik ily üzemben már működtek és a javítások elvégzését is vállalják. Ajánlatok a következő címre küldendők! M. POPDIĆ cég SISAK, Hrvatska 4744

DIVAT

Kézmű- és divatárut Pero Vujković

cégnél mert a divatban ez az üzlet vezet

RUHA

Női felöltők, esőköpenyek, raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák Eisler Izsónál Barátok temploma során

Tavaszi RUHAJÁT még az idény beállta előtt rendelje meg OSZTROGONAC és KENEDIC angol divatszabóknál Cara Dušana ulica 1 (Urikaszínóval szemben) Original angol szövetekből dus választék

CSEMEGE

Fűszer-, csemege- és déliggümölcs-szükségletét Kovács és Gelányinál szerezze be — Rudics-kitérő

RÉZÁRU

Csiszár József rézöntő- és gépműhelyében Miloš Obilić ulica 9 Réz-, fém- és szoboröntvények készítése, gépek javítása, diszöntvények, plakettek és asztalosok részére enyvező bakok raktáron NIKKELEZÉS Galvanizálás Fémszínezés

AUTÓ

Uj-Fordját legelőnyösebben WEIGAND & Co.-nál SZUBOTICA szerezheti be Alkatrészek, Felzserelések, Gummik, Olaj és benzín. Gummí és autó javító műhely 4692

Szegeden fő-utvonalon, a legmodernebbül berendezett fűszer- és csemegeüzlet olcsón eladó Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban 4692

ÉPÜLET

BUTOR PORTÁL művészi kivitelben, legelőnyösebben

Mért Lajos asztalos műhelyében készülnek Subotica, Jugovičeva ulica 13. Aránjlattal vidékre is díjmentesen szolgál. Tanoncok felvételnek

Paszományt butorra, függönyre, draperiára, rojtokat, zsinórokat bojtokat olcsón vállal

Nagy Lajos paszományos, Jugovičeva 31. Meghívásra mintámmal hához megyek

Hollandierné

plissé, damburiruzás, reliffestés, gombbevonás, most Aleksandrova ul. 15 Prokesch-palota II. em.

ORVOSOK FIGYELMÉBE!

Friss töltésű Selters-viz érkezett! Javalva a légutak hurutos megbetegedéseinél Sugár Manó Tel. 47. Subotica Tel. 47.

99% Montecatini olasz kékkő

1-a Majunga raffia Zöldpor Légyforgács Aloe a legolcsóbban kapható nagyban is Nojesek Géza cégnél, Suboticán. 4413

Uj Citroen-automobilok

legelőnyösebb kivitelben és színekben nagy választék és használt 8-4 üléses autók mobilok hosszú lejáratu részletfizetésre kaphatók. Régi autókát becserelek, vessek! Kain Lajos, Citroen-autók képviselője Subotica, Városháza épület 4540

Somborban a Bácsmegyei Napló részére

hirdetéseket Dr. Szántó Miklós Apatini ut 46. vesz fel. Telefonszám 341.

Gyetzvai Lajos bácskatopoli sorsjegyarudájában vásárolt osztálysorsjegyei közül a május 7-ki huzásra a következő számok nyertek: 1500 dinárt nyert: 33152, 33192, 43297, 51119, 82153. — 500 dinárt nyert: 100772, 4217, 30, 68, 10028, 48, 111, 142, 12025, 19817, 58, 23226, 31508, 47, 84, 33111, 32, 67, 226, 282, 292, 37113, 15, 43227, 46518, 48139, 72, 60385, 65195, 71949, 91101, 94033, 96623, 46, 67, 110338, 115117, 59, 121140, 65. A huzás május 28-ig tart, cseresorsjegyek kaphatók

LIFKA

Május 10-13.

Csütörtöktől vasárnapig

Nagy Kató

teljes filmet betöltő főszerepe:

SANDGRÄFIN

Filmattrakció 6 felvonásban.

Előadások kezdete 5 és 9 órakor, vasárnap 4, 6 és 9 órakor

CITROËN és BUICK

autók

3 évi részletfizetésre

Átvételkor pénz nem szükséges

"VOLAN"

Novisad, Kralja Aleksandra ulica 7.

Képviselek Szubotica és Szombor környékére kerestelnek

LEVELEZÉS

Uriemberrel levelezni óhajt fiatal leány. Május-jelige alatt a kiadóhivatalba. 4745

K. B.-né. Törvényes feleség. A beküldött nyilatkozat nem közölhető. 4754

HÁZASSÁG

Férjhezmehet könnyen csak címét fényképével küldje be. Eros-ügynökséghez, gyümölcs piac, válaszbélyeggel. Titoktartás biztosítva!

Házasságot előkelő körökben garantált eredménnyel közvetít Amor házasság-közvetítő iroda Temesvár, IV., Kossuth Lajos u. 21.

Házasságot urikörökben úgy bel-, mint külállamokból létrehozok a legnagyobb díszkrécióval. Marie Fejes, Vel. Kikinda, Nikola Pašićeva ul. 1591. 3680

FOGLALKOZÁS

Papucsszesség, jó munkás, szabadonvarró, állandó munkára felvétetik. Bajzer Antal, Sombor, Školska ulica 1. 4704

Szállítási zubonyokat és nadrágokat elkészítésre kiadunk. Csakis jobb munkások jelentkezzenek. Kramer Antal és Társa, Subotica. 4778

Szabászati- és varrótanfolyamunk május 15-én veszi kezdetét. Jelena-nyitvatartásban Szubotica, Aleksandrova ul. 7. (Korzó), emeleten balra. 4512

Intelligentes, deutsches Fräulein, musikalisch, deutsch- und serbo-kroatischsprachig, mit Praxis, sucht Stelle als Erzieherin in feinem Hause. Gefällige Anträge an die Administration erbeten unter No. 7. 4741

Elsőrendű faszakember 21 évi üzemi, erdőkezelési és kereskedelmi praxissal, volt önálló üzemvezető, nagyobb fűrészüzemeknél elsőrendű referenciákkal, megfelelő állást keres. Beszél szerbhorvát nyelven kívül németül, magyarul és románul. Esetleges megkereséseket kérem Faszakember-jelige alatt a kiadóhivatalba címezni. 4742

Fiatal, vizsgázott stabilgépész, malomban vagy hasonló helyen gépközlekedőnek, esetleg fűtőnek állást keres azonnalra. Cim Schmolka, Novisad. 4734

Gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. Bogovičeva ul. 19. 4743

Mindenes cseléd, megbízható, aki a főzéshez is ért, jó fizetéssel azonnalra keresetnek. Bjeli, Beočin, cementgyár. 4733

Háziaszonyi állást keresek. Kézimunkázom, apróbb házimunkákat is elvégzek. Leveleket Szolid-jelígre a kiadóba kérek. 4776

Ehelyező irodámba sürgősen keresek főpincéretet kaucióval, szobaasszonyt, éthordót, kaszírót, cukrásznőt, Lang Agentura, Pašićeva 3 I. 4780

Tizenhat éves izraelita lány ajánlkozik 3-4 éves gyermekekhez. Cim a kiadóban 4751

Képviselek(nők) az egész Vojvodinában könnyű, jövedelmező munkára felvétetik. Ajánlatokat Existencia-jelígre a kiadóba kérek. Válaszbélyeg. 4181

Némi gyakorlattal bíró gyógyszerészgyakornokot vagy nemoklevelest azonnali belépésre keres Apoteka, Vranjevo (Banat). 4700

Levelező, perfekt szerb, gyakorlott gépiró, önálló elsőrangú munkakerő napi 1 órára kerestetik. Ajánlatokat fizetési igénnyel Szerb-jelige alatt kiadó továbbít. 4697

80-100.000 dinárral finanszírozót, vagy működő lársát keresek üzembelen levő jól jövedelmező közszükséglet vállalatához. Nő is lehet. Pénz biztosítva. Ajánlatokat Jövő-jelígre a kiadóba kérek. 4727

Megbízható ügyes üzletvezető nő fehérműtisztítóban 1000 dinár kaucióval felvétetik. Fizetés havi 1000 dinár. Pluković Fülöp, Vilsonova ul. 16. 4616

Bnbihajvágót, gyakorlott munkakerőt, magas fizetéssel azonnal fölveszek. Gyermán Pál hölgyfodrász, Veliki Bečkerek, Aleksandrova 4. 4658

Soffőr 5 évi praksissal, ki az összes motorjavításokat érti, szerb, német, magyar nyelvtudással azonnali belépésre állást keres. Megkeresések Soffőr-jelígen Interklam d. d. e., Subotica, Vojnovičeva ulica 7. kéretnek. 4709

Inast felveszek teljes ellátással. Hahn Gyula rőfőskereskedése, Osijek, Županijska ul. 40. 4667

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címzés nélküli számú. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyeggyel jelölt leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasz bélyeg mellékelendő.

- Ne okozzon Önnek gondot gyermekei öltöztetése, mert a legizlésebb, legelegánsabb

gyermekruhát már 50 din.-tól kaphat

Spitzer szőrme-áruház

gyermekkonfekció-osztályában

Subotica, Sokolska ul. 3

Nézze meg a Főtéren levő kirakatom!

4719

Jobb fiatal magyar leányt keresek szerbiai nagyobb birtokra házvezetőnek, továbbá lovászt versenylóvak ápolására és betanítására. Jelentkezések szerdán, csütörtökön és vasárnap délután 3-4 óra között. Halasi ut 32. Dolly kisasszonynál. 4518

VÉTEL-ELADÁS

Vasúti vendéglő és szálloda teljes berendezéssel, Mesmo pravo-val eladó. Bővebbet Veliki Bečkerek begaparti állomással szemben Sumadija-ban a tulajdonosnál. Ügynökök kizárva. 4537

Jóforgalmu borbélyüzlet eladó. Cim a kiadóban. 4728

Vennék használt ezüst 12-24, esetleg 36 személyes nagy evőeszközt. Ajánlatokat Ezüst-jelígre a kiadóba kérek. 4720

Borbélyüzlet Senta legforgalmasabb helyén, családi okok miatt sürgősen eladó. Bővebbet Eros-ügynökségnél, gyümölcs piac. 4702

Motoros szállagfűrészt kitűnő állapotban kocsihoz szerelve, teljes felszereléssel, olcsón eladó. Bővebbet Eros-ügynökségnél, gyümölcs piac. 4702

120

dinár egy vagon, 10 tonna dunai homok vagonba rakva ab Bogojovo-nagyállomás. Adam Józsefnél, Bogojovo. 4352

Söröző, falatozó jóforgalommal családi okok miatt, olcsón eladó. Cim Eros-ügynökségnél.

Ház 5 szobás, nagy telekkel családi okok miatt, olcsón eladó, azonnal átvehető. Bővebbet Eros-ügynökségnél.

Legfinomabb teavaját legolcsóbban Kammerer Vendel. Apatin szállítja. 4758

Sekreter, fényezett közepesét díofa, gazdagon intarziával díszítve, eladó. Megtekinthető Balog Lina műkereskedésében. Zódy Iván műbortorasztales. 4756

Vasak 8 HP cséplőgarnitúrát, Első Magyar Gazdasági gyári magánját Hofherr-cséplővel és elevátorral, 1913-tól 1917-beli gyártmányt. Pontos leírást és árat kérek. Filip Hilken, Anrijaševci - Vinkovci. 4740

Ház eladó a beltéren 5 szobával, üzlethelyiséggel minden elfogadható árban. Bővebbet Eros-ügynökségnél, gyümölcs piac.

Jégszekrényt ne vegyen addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Temerin, meg nem nézi. Prospektus ingyen. 4757

Cukrászda családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. 4775

Eladó 8 HP használt 20 éves fogaskerék meghajtású Clayton-Schuttleworth gyártmányú magánjáró garnitúra, valamint 8 HP használt 20 éves fogaskerék meghajtású Drössler gyártmányú magánjáró garnitúra. Mindkét garnitúra kifogástalan, üzempékes állapotban van, igen jutányos áron kapható, esetleg buzában is fizethető. Bővebb felvilágosítást nyújt Agrikultura, Sombor. 4702

Fűzők, legelegánsabb kivitelben, valamint haskötők orvosi rendelésre készülnek. Párisi Mider Salon, Subotica, Aleksandrova ul. 15. Prokesch-palota I. em. 4770

Föld a háctopolai határban a čantaviri uton a községhez 3 kilométerre Bicskei Sebestyénnek 20 lánca földje szállással eladó, mellette 25 lánca föld szállással szintén eladó. 4467

Jávordeszka, teljesen száraz, kapható Mavro Paloc fakeskedésében. 4708

Olcsó bevásárlás különféle cipőkből, munkás és rummicipőkből, szandálkból. Budanovics Teréziánál. Rudíj ul. 1. 1483

120

dinár egy vagon, 10 tonna dunai homok vagonba rakva ab Bogojovo-nagyállomás. Johann Merkl, Sonta műkereskedésében. 4681

VÁROSI

MOZI

Szerdától-Vasárnapig

KETTŐS MŰSOR!

KÉT SLAGER!

A BESZÉLO MAJOM

artista öletkép.

Főszereplők:

Jaques Lerner, Olive Borden, Don Alvarado

MODERN KOMBINÉ

STEFICA CSIPKÉS BUGYIJA

Vigjatek a kimondhatatlan ruhadarabról

Főszereplő: MADG3 BELANY

Fogyni akar!?

Csak Paraffin-kezeléssel érheti el a normális testsúlyt koplalás nélkül a test bármely részén

Paraffin-Terápia Subotica, Lifka-mozi épület

Budaörsi festőtégla kapható vagontelekben és kicsinyben. Neuhaus i Kalmár cégnél Subotican. 3827

Keresek megvételre jó állapotban lévő toló beteg kocsit. Cim a kiadóban. 4647

Podgora (Dalmácia) klimatikus üdülőhely és fürdő, Hotel Primordia 45 szobával, napi panzió 60 dinár, a bérlő Gottfried Svoboda bécsi szakember, aki részletes felvilágosítással is szolgál. 2570

MÁV magánjáró lokomobil 10 légnyomásos, huzatos Marschal 6 HP és 2 tonnás Fiat teherautó eladó. Bálint Károly, Stara Moravica. 4563

Egy vagon ruha félig ingyen lesz eladva Földes Samu ruhaáruházában (gyümölcs-piac) Rudíj ulica. Férfi divatöltöny már 525 D. Férfi tavaszi felöltők 675 D. Fűrűhák már 375 D. Gummikrabák 175 D. Gummi raglának 225 D. Nőifelöltők 455 D. Leányfiu felöltők 325 D. Férfi munkaruhák 145 D. Munkaköpenyek 155 D. Autóköpenyek 175 D. Divatnadrágok 225 D. Munkanadrágok 95 D. Borkabátok 725 D. Tessék meggyőződni, vidékre utárvétellel, meg nem felelés esetén pénzt visszadom, saját érdekében ügyeljen a cégre. 8424

KÜLÖNFÉLE

Keresek augusztus 1-re 4-5 szobás lakást mellékhelelyiségekkel a vasúti park közelében. Ajánlatokat Lakás-jelígre a kiadóba kérek. 4731

Kiadó június 15-ére háromszobás lakás mellékhelelyiségekkel. Brozova ul. 18. 4734

Épület- és téglatörmelék Karadžićeva (Báránkyó) 22. szám alatt, nagyobb mennyiségben is, ingyen kapható. 4738

Elit-panzió Beograd, Kralja Milana 89/I. ujonnan berendezve megnyílt. Izletes s olcsó konyha. Elegáns szobák. Elsőrendű kiszolgálás. Nagyon olcsó árak. 4729

Kiadó 2 szobás uccai lakás mellékhelelyiségekkel, azonnal beköltözhető. Bővebbet Eros-ügynökségnél, gyümölcs piac. 4781

Butorozott szép garzon szoba és kisebb udvari szoba kiadó. Pietsch ház. 4759

APOLLO, NOVISAD

Május 10-én

ODETTE

Dráma V. Sardou nyomán 6 felvonásban.

Francesca Bertinivall (STAR-FILM)

Fogorvosi rendelömet Subotica, Trumbićeva ulica 2. a gimnáziummal szemben helyeztem át. Dr. Blum fogorvos. Középnagy szőnyegget megvételre keresek. 4713

Vendéglősök. Bérbeadó Srebobranban forgalmas vendéglő berendezéssel együtt. Kaució és lično pravo szükséges. Balizs. 4750

Hotel Riviéra Pension Kastelsariban közvetlen Split mellett a dalmát tengerparton, elsőrangú bécakai konyha, napi 60 din. Állami tisztviselőknek 15% árkedvezmény. Vida Georgijević. 4616

Perzsa, szmirna és mindenfajta gyári szőnyegek szakszertű javítása, tisztítása, mosása és nyári megóvása modern felszereléssel. Vidékről elhozzuk a javításra szoruló szőnyegeket. Mekka szőnyeggyár, Subotica, Aleksandrova ul. 9. Telefon 834. 4723

Autógarage, javítóműhely, autók és kerékpárgumi vulkanizáló. Speciális alumínium hegesztés. Batagarage és Takács vulkanizáló Zrinjski trg 24. Tanonok felvételtnek. 4289

Kiadó egy uccai és egy küllön udvari szoba, butorozva vagy anélkül. Paje Kujdzíćeva 5. 2959

Alexa nyakkendőipar 10 dinárért fordítja ki régi nyakkendőjét. Korzó. 1249

Éjjeliüzlet Novisadon bérbeadó. Erdéklödni a tulajdonosnál, Dunavska ulica 17. 4533

Kiadó 4 szobás lakás fürdőszobával augusztus hó 1-re. Cim: Petrogradska 19. 4648

Főposta mellett egy üzlethelyiség június 1-re kiadó. Poštanska ul. 3. 4611

Üzlethelyiség, alatta pincével, azonnalra kiadó. Dohány fakeskedés, Csirkepinc. 4595